

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Večja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Slovenščina pa c. kr. okrajno sodišče gornje-radgonsko.

(Interpelacija posl. dr. Gregoreca po stenograf. zapisniku.)

Večkrat uže je pravosodna uprava v tej visokej zbornici določno izjavila, da hoče vsako kršenje sedaj veljavnih zakonov in odredb pravosodnega ministerstva glede na rabo v deželi navadnih jezikov, pri dotičnih sodiščih zavrniti in utemeljene pritožbe uslišati; toda naj se navajajo vselej le konkretni, to je, posamezni in stvarni slučajji prestopkov. To hočemo storiti v naslednjem:

Odredba visokega justičnega ministerstva z dne 18. aprila 1882, šte. 20513 ex. 1881. ukazuje sodiščem okrajno-sodnega okoliša celjskega v vojvodstvu Štajerskem „strogo“ držati se določeb, ki se nahajajo v odredbah pravosodnega ministerstva z dne 15. junija 1882, št. 865, 20. oktobra 1886, šte. 1861 in 5. septembra 1887, šte. 8636 in sicer brez ozira na to, zna li slovenska stranka nemški ali ne. Vsled tega bi se morale a) slovenske vloge ne samo vsprejemati, ampak tudi slovenski reševati, b) dotični zapisniki s slovenskimi strankami zapisovati slovenski in c) prirediti slovenske tiskovine, pa tudi rabiti. Ali to se zmiraj še ne godi.

C. kr. okrajno sodišče gornje-radgonsko ima skoraj izključno opraviti samo s slovenskimi strankami. Vkljub temu nima do sedaj še nobenih slovenskih tiskovin, rabi le nemške tiskovine in nemške litografované blankete. Nikoli ne razpošilja v kazenskih rečeh slovenskih pozivnic ter ne zapisuje zapisnikov nikoli slovenski.

Dne 22. septembra 1894, šte. 2569 je ondi vložil odvetnik dr. Gorički v ime Jan. Žmavca proti Jak. Klemenčiču zaradi 50 goldinarjev slovenski pisano bagatelno tožbo. Toda razsodba izdala se je samo nemška, dne 9. oktobra 1894, šte. 2730. Isti odvetnik je pri c. kr. okrajnem sodišči gornje-radgonskem dne 25. oktobra 1894, v ime Mat. Čagrana proti Jak. Tišlerju vložil slovensko kazensko ovadbo. Dotična pozivnica, razpravni zapisnik je pa le nemški, jednako tudi razsodba z dne 6. novembra 1894, šte. 173/1086.

Podobno se poroča tudi od drugih c. kr. okrajnih sodišč v okrožnosodnem okolišu celjskem na Štajerskem. Podpisani torej vprašamo Nj. eksccelenco pravosodnega ministra:

1. hoče li si dati uradbeno poročati o nezakonitostih, ki se godijo pri c. kr. okrajnem sodišči v Gornji Radgoni in

2. ukrenoti, da se bode za sedaj veljavne zakone in odredbe, ki zadevajo rabo slovenščine pri c. kr. sodiščih, pravosodni oblastje v deželi navadni jezik, brezizjemno pazilo in po njih ravvalo.

Na Dunaji, dne 19. decembra 1894.

Dr. Gregorec in tovarši.

Konjiške razmere.

Iz Konjic, februarja meseca 1895.

Konjiška železnica in nemška šola sta dve izvanredni „dobroti“ za naš kraj. Prvo je milostno naklonil v gmotno „korist“ konjiškemu okraju bivši „deželni oče“ štajerski, sedanji koalicijski minister Gundakar grof Wurmbrand. Drugo pa nam

je pridobil za duševno — seveda nemško izobrazbo naše mladeži neutrudno delujoči okrajni glavar celjski, dr. Pavl Wagner. Nj. eksccelenca je bil za to zaslugo že odlikovan s častnim občanstvom nemške občine konjiške. Za nemško šolstvo na slovenskem Štajerskem prevneti gosp. glavar pa izvestno dobi v znak hvaležnosti tudi enako odlikovanje ali pa celo spomenik. Seveda se bode s spomenikom za glavarja-germanizatorja treba požuriti našim občinskim očetom, ker se ne ve, jeli že niso šteti dnevi samovladi sedanje nemškutarske večine. Tudi bi utegnili začeti s časom nemški Konjičani sami dvomiti o glavarjevih zaslugah gledé nemške šole, ako bi čakali na njene uspehe ali ako bi nepričakovano enkrat poskusili pametno in resno misliti o njeni potrebi; ravno tako, kakor sedaj že močno dvomijo o istinitosti zaslug najnovejših častnih občanov in pokroviteljev konjiške železnice. Konjičani imajo baje žalostne skušnje z grofovimi železniškimi darili. Nič jim ni prav, da na njihove in na stroške celega okraja, vsak dan po dvakrat prav počasno, daši prazno, prisopihava vlak iz Poličan v Konjice, spominjajoč nas na modri pregovor: „Naglica ni prida!“ Koliko veselja in navdušenosti je bilo pri stvoritvi te imenitne železnice, — dovtipni Konjičani jo imenujejo „Kaffeemühle“. Sedaj pa, ko bode treba za ta „špas“ šteti vsako leto borih 6½ tisočakov iz okrajne blagajnice, se je otroško veselje spremenilo v resno premišljevanje. Sad tega premišljevanja pa je obče mnenje, da je bilo to podjetje ponesrečena misel nekaterih modrih glav in da je ta železnica prav za prav velik nebodigatreba za naš okraj.

LISTEK.

Turki na Štajerskem posebno v Celju in okolici.

Nekaj za poduk in kratek čas.

Ločiti morjo se od staršev
Bratov, sester no otrok,
Ah od zakonskih tovaršev,
Ino it' v nadlogo vseh nadlog.
Kremp! Dogd. štaj. zemle, str. 181.

Dve leti so imeli tedaj Štajerci mir po onih roparskih turških napadih, vsled katerih je toliko kristijanov našlo mučno smrt.

Kmalu je sicer pretekel tako prijetni in dobro-došli čas miru, a Štajerci so ga zelo dobro porabili, da bi se vsaj nekoliko otesli nezdod, ki so jih do zdaj skoro redno vsako leto zadele in da si kolikor mogoče svoje tako revno stanje zboljšajo.

Da so bili Slovenci nekoliko časa prosti ljutega sovražnika, imeli so se zahvaliti le nesreči, ki je zadela ta čas Turke. Umrl je namreč l. 1481. njih vladar Mohamed II., ki je bil posebno zagrizen sovražnik vseh kristijanov. Po njegovi smrti je po triletnem prepiru s svojim bratom zasedel vladarski prestol njega sin Bajesid.

Novi vladar ni bil očetu jednak, imel je lastnosti, ki so bile očetovim ravno nasprotné. Posebno je ljubil mir in zastopnost, najneugodnejša se mu je zdela vojska, zato pa je ž njo tudi do skrajnega časa odlagal. Jezil se je nad podložniki, ki so le vedno želeli pretepa in ropanja, dobro vedoč, da si le po tem potu pridobijo bogatega plena.

Že l. 1482. so se pritepli strahovi na Kranjsko, kjer so si zadostili želje, pa niso še imeli dovolj, ampak so še obiskali Štajersko, spominjajoč se, koliko bogatega plena so že nabrali v tej deželi. Prihrumeli so tja do Ptuja in so razsajali v navadnej grozovitnosti ne le v bližini mesta ampak tudi daleč na okrog.

V tistem času obiskali so tudi Laški trg, okolico opustošili, prebivalce morili, hiše razrušili in vsakovrstne pregrehe uganjali v hramih božjih. To nam spričuje neko pismo, ki ga je pisal oglejski generalni vikar „Butius de Palmulis“ dne 22. malega travna 1486. leta, v njem poda dovoljenje duhovnom, ki delujejo v Laškem trgu, da smejo v onih cerkvah, v katerih so neverniki oltarje onečastili ali razdrli, kakor tudi v Laškem gradu in Rimskih toplicah, darovati na prenesljivem oltarju sv. daritev.*)

Tudi Korošci so delili to leto kruto usodo s Štajerci. Privrelo je tudi tja mnogo turških

pošastij, ki so hujše kakor navadno divjale po deželi. V malo trenutkih so bile ceste polite s kristjansko krvjo in poti zastavljeni z v kose razsekanimi človeškimi trupli.

Ko so zadostili svojim divjim strastem, so zbrali ujete kristjane, bilo jih je okoli 9000 in so mislili se pomakniti v Bosno. A varali so se, njihovo nečloveško razsajanje po slovenski zemlji je razkačilo tudi naše sosede, ki so napeli vse svoje sile in so hiteli za hudobneži.

Posebno pogumno pa so napadli Hrvati združeni s Srbi v domovino se vračajoče Turke; in ta pogum jim je pomagal, da so premagali Turke ter jih pobili kakih 8000.

Menda je pač ta nesreča in pa nova hrabrost Slovencev, posebno Hrvatov in Srbov, prestrašila krvoločneže, da se štiri leta niso več prikazali v naši deželi, v katerem času so si Slovenci nekoliko odpočili od vsakovrstnih nadlog, ki so jim jih prinesli turški obiski. Začeli so pridno postavljati nova poslopja in obdelovati za časa vojsk od konjskih kopitov popolno pomandrano in opuščeno polje. Pozabili pa niso tudi varnih sredstev, ki bi jih pri prihodnjem napadu lahko varovala.

In te naprave so jim koristile že leta 1487., ko so zopet privihrale turške trume v našo deželo. Ni nam sicer veliko znano o tej turškej prikazni na Štajerskem, pa sklepamo lahko, da so tudi ta čas hudobneži plenili, ropali in morili,

(* Orožen, Das Dek. Tüffer 27.

Tega slabega mnenja o naši železnici je bil menda tudi oni šolarček, o katerem smo zvedeli sledečo dogodbico.

Bil je na potu v loško šolo. Na postaji X. povabil ga je sprevodnik, (bržčas zato, da bi imel vsaj jednega potovalca), naj se pelja z vlakom, ki je ravno odhajal v Loče. Deček pa je porogljivo odklonil: „Ne, se bojim, da bi potem v šolo zamudil“. — Nekateri hudomušniki primerjajo konjsko železnico s tukajšnjim občinskim tajnikom. Gledé premičnosti in naglosti prisposoba ni napačna. Razložek pa je v tem, da je železnica ozkotirna, pismoučeni naš tajnik pa koraka prav širokotirno. Železnica hira na težko ozdravljivi bolezní, na kroničnem deficitu; našemu okroglotrebušnemu junaku pa ni videti, da bi hiral na kaki bolezni, sigurno pa ne na jetiki ali sušici. Železnico davkoplačevalci pisano gledajo; gospoda sekretérja pa naši obrtniki, on pa nje. Posebno ima v želodcu voditelja obrtniške stranke, bodočega kandidata za županski stol, črevljarskega mojstra K., ki je toliko samostojnega mišljenja, da mu je pri seji občinskega sveta narekoval v zapisnik nezaupnico gospodu županu. Vendar dokler se še ogreva ob žarkih brezmejne naklonjenosti sedanjega župana, bode še vedno korajžno stopical in samozavestno pihal, kakor bi hotel popihati vse Slovence z zemeljskega površja v globino jadranskega morja. „Hinaus mit den Windischen! auf den Bauch soll man sie schlagen, die Ludern“, to so krilate besede iz njegovih modrih ust. Sicer pa mož ni hudoben ali nevaren, gotovo pa ne toliko škodljiv ko naša železnica, o kateri veljajo besede nezakonske matere: „Kaj pa je tebe treba biló, dete lepo...?“

Še bolj ko o železnici velja ta Prešernov verz o tukajšni nemški šoli. Nekdo iz Konjic sicer večkrat v „vahtarci“ prav bahačasto govori o neznanskem napredku te šole in o nepopisni radosti, katero imajo ž njo osobito slovenski okoličani. Ako ne pridete v nemško šolo, ostanete večno prokleti in zavrženi in „gnoj bodete kidali“. Ako vam pa vbijemo mi v naši imenitni ekstrasnemški šoli v glavo: „miza-tiš, riba-fis, bodo vara pecene prepence v ouprca usta letele. Tako nekako je kvasil nedavno v „celjski Urši“. Seveda je po njegovih trditvah vsled tega nemška šola prenapolnena nemškega pouka željnih otrok. Kaj šele bode, ko bode stala nova šolska palača.

Potemtakem morali bi biti naši odrasli tržani sami bedaki, ker za njih mladih let še ni bilo sedanje ponemčevalnice in so hodili večinoma vsi v staro slovensko oziroma dvojezično šolo, to je, sedanjo okoliško šolo, ter si pridobili tam pod vodstvom še vedno istega dolgoletnega in spretnega nadučitelja svojo ljudsko-šolsko vzgojo. Toda stvar je drugače. Večina Konjičanov

samih je prepričana, da okoliška šola v vsakem oziru daleč nadkriljuje nemško šolo. Večina še vedno raje zaupa svoje otroke prvi nego slednji. Za to govore tudi številke. Izmed vseh šolo obiskujočih otrok tržke, to je, takozvane nemške občine, ki ima za se svojo nemško šolo, hodi jih v to šolo le 48, slovenska šola okolice konjiške pa jib ima iz trga 63. Celó stariši odločno nemškega oziroma nemškutarskega mišljenja pošiljajo svojo deco v okoliško šolo.

Da nemška šola sploh more životariti, zahvaliti se ima nekaterim nezavednim kmetom iz sosednih občin, večinoma kočlarjem, pri katerih začetkom šolskega leta s sladkimi besedami lovi znani nemškutarski agitator slovenske otroke za svojo ponemčevalnico. Kakšne pragermane ima nemška šola med svojimi gojenci, kaže n. pr. sledeče: Gospod katehet pokliče dečka, sina znanega „nemškega Mihelna“, da naj moli očenaš. Ta pa z jokajočim glasom odgovori: „Kako naj bi jaz znal nemški očenaš, saj ga še oče ne znajo“. O učnih uspehih takšnih šol bilo bi odveč govoriti. Saj je znano, da otroci izstopivši iz teh šol ne znajo niti slovenski niti nemški; slovenski se niso učili, nemščine se niso naučili. Torej, vi nemški preroki in narodni janičarji, mali in veliki, ki ponemčurjate uradno ali iz osebnega nagona, ne mučite našega slovenskega ljudstva s ponemčevalnimi zavodi, ki so mu le na škodo in nadlogo. Saj vam ni nikdar nič žalega storilo, da ga zatirate, trpinčite in mu vsiljujete, česar ne mara. Idite med svoje rodne brate in oznanujte jim jedino zveličavno nemško besedo; razširjajte med sokravnimi gornještajerskimi in koroškimi „krofači“ hvalisano nemško kulturo. Ti so jo vsaj toliko potrebni, ko naš slovenski Pohorjanc. Tam najdete hvalnejše polje za svoje delovanje, naš narod pa, prosimo, pustite v miru, da se brez vaše pomoči prosto in po svoji volji razvija na svoji starodavno slovenski zemlji!

Celjske novice.

(Komisar baron Pavi Unterrichter pred sodnijo). Pretekle dni zagovarjal se je pred c. k. okrožno sodnijo v Celji gori imenovani komisar. Povod obravnavi je bilo čudno obnašanje gospoda c. k. komisarja pri nekem zborovanju na Bregu pri Ptuj, v gostilni Franca Heue. K omenjenemu zborovanju prišel je službeno gospod komisar. Prišedši v sobo med zborovalce zapazi, da je nekdo med navzočimi pokrit z navadno hišno kapico. Po pojasnilu, da je to oštir, gre komisar do njega, vzame mu kapo raz glave in ga vpraša, če ne ve kako se ima obnašati pred c. k. komisarjem. Oštir mu odgovori, da ga je pozdravil, ko je prišel v sobo, da pa ne more

biti odkrit, ker ima revmatizem v glavi in je tudi v svoji gostilni. Oštir na to zapusti sobo in gre v predsobo tako imenovano „Schwemme“. Tudi tu sem mu je sledil komisar in ga zopet nadlegoval, če ne ve kako se ima obnašati pred c. k. komisarjem in mu zbil s silo kapo raz glave. A še ni bil konec. Oštir odide na dvorišče, in komisar mahne jo za njim. Tudi tu ga z enakim poučevanjem nadleguje. A to mu ni bilo zadosti. Zato gre po žandarja in pusti aretovati gostilničarja. Žendarja prideta v resnici in hočeta odpeljati oštirja. Ko sta bila žendarja že v lopi s komisarjevo žrtvijo, spomni se komisar, da bi menda yendar ne bilo prav, če pusti odpeljati oštirja v zapor. Pokliče ga tedaj nazaj, postavi ga pred se, na vsako stran žandarja ter mu veli. Da boste vedli, kako se imate vesti pred c. k. komisarjem, bodete na moj komando se odkrili in pokrili. Na to komandira g. c. k. komisar: Kapo doli, kapo pokrit! in oštir ponavljal je to na komando trikrat. To je faktum. — Gospod c. k. komisar baron Pavi Unterrichter pa je bil zatožbe oproščen. — Mi ne rečemo nič. Stvar je jasna dovolj. — Bog in pravica!

(Obsojen je bil) na 25 goldinarjev globe in povrnitev stroškov Franc Wratschko, posestnik v Orehovcih pri Radgoni, ker je razžalil g. c. k. notarja O. Ploja in drd. J. Piklna.

(Tiskovno pravdo) bi rad imel Franc Wratschko proti našemu uredniku. Mož ne pomisli, da tistemu, ki ima maslo na glavi, ni hoditi na solnce.

(Maskarada „Celjskega Sokola“), katera se bode vršila na pustno nedeljo dne 24. svečana ob 8. uri zvečer v prostorih celjske čitalnice, obeta biti letoš izredno zanimiva. Prostor celjske čitalnice spremenili se bodo v prijazne Teharje, a glavna kostumovana skupina bode „Svatba na Teharjih za časa celjskega grofa Urha“, k kateri pričakujemo obilo svatov tudi še iz drugih bližnjih in daljnih krajev. Da se bode ta srečna ideja kar najsijajneje izvršila, porok so nam velike priprave, ki se že sedaj delajo. Tudi vabila, dostojna bogati teharski svatbi tiskana v devetih barvah in kakoršnih še ni imelo nobeno slovensko društvo, bodo skoro dogotovljena in se bodo v kratkem razpošiljala.

(Okraj šol svet celjski) je v svoji seji dne 26. jan. t. l. vzel na znanje, da dovoli tudi vis. c. k. dež. š. svet ustanovitev zasebne enorazrednice v Plevni pri Žalcu, pod pogojem, da mora biti pouk celodnevni; — odobril je račune nekaterih kraj. šol svetov izza leta 1894. — napravil terno za učiteljsko službo v Blagovni in za službo podučiteljice na dekliški šoli v Št. Jurju ob juž. žel.; — priporočal edinega prosilca za def. službo podučitelja na deški šoli v Št. Jurju ob juž. žel. ter konečno rešil nekaj rekurzov in pritožb.

kder koli so mogli. Trpel je to leto zopet Laški trg in njegovi prebivalci. Najpoprej so se prikazali turški roparji v Svetini, kjer so požigali poslopja in vdrlí v cerkev in jo skrunili. Ob enem pa so gotovo tudi obiskali Laški trg in so ga, kakor že omenjeno, z ognjem pokončali, zakaj v nekem pismu, katerega je poslal Friderik prebivalcem Laškega trga, na njihovo prošnjo, da se jim zopet dovoli semenj na sv. Martina dan, usliši jim vladar prošnjo ter jim tudi podeli mesto izvirnega pisma, „ki je bil od Turkov zažgan“, novo pismeno dovoljenje*)

Natančnejša poročila o tem turškem obisku manjkajo, zato se tudi ne da nič obširnejšega poročati.

Po tem letu so zopet Štajerci mirno in prosto dihali do leta 1492. V teku teh štirih let so si zopet dokaj opomogli. Imenovanega leta pa so zopet turški konji rezgetali po Štajerskem. Že prejšnje leto so prilomastili divjaki na Kranjsko, kjer pa se jim ni posebno dobro godilo. Vreli so skoz Dolenjsko ter se bližali Vipavski dolini. Ko Kranjci zvedo o preteči nevarnosti, se hitro zberejo, ter se grozijo in hočejo sovražnika napasti, kateri pa se jim je posmehoval, češ, taka mala četica pa se hoče vstavljati. Pa kar ne opravi moč, to doseže čisto zvijača. Slovenci so se poskrili za drevjem in grmovjem ter so pričakovali sovražnika. Ko so bili Turki že nekako

v sredini goščave prilete od vseh strani Kranjci ter napadejo zmedene sovražnike in jih večinoma pomore, ostali pa so bežali domov.

Vsled tega čina Kranjcev razkačeni pripluli so Turki prihodnjega leta v toliko večjem številu na slovenska tla, hoteč se maščevati radi sramotne izgube prejšnjega leta.

Vodil jih je Ali paša po Koroškem, Štajerskem in Kranjskem, kjer so razsajali kakor še nikoli poprej. Strašno je čitati poročila zgodovincev o divjanju turških morilcev v tem letu. Tukaj omenim le nekaj takih žalostnih poročil. Turki rabili so poprej neznana sredstva, s katerimi so mučili in morili kristjane. Posebno device in mladeniči so grozno trpeli, prve so Turčini po živinski mučili in skrunili, drugim pa med groznimi mukami ud za udom na najgrozovitejše načine počasi morili. Možem so očesali glave in so jih nabadali na sulice ali pa lesene kole, zopet drugod so jih razsekali in sezidali iz kosov stolp okoli katerega so potem skakali in vriskali ter uganjali različne burke. Duhovnov so na stotine podavili, starčke grozno trpinčili, jim ude žgali ter jim ušesa in nose rezali in končno obesili truplo na kak kol.

Otročičem so sekali glave, katere so potem okrog nosili v sprevodu ter se norčevali iz katoliških cerkvenih obredov. Na drugih krajih pa so trgali nedolžne otroke materam iz rok, so tolkli z njihovimi glavami ob stene, dokler se

ni razbita glava z možgani razletela na vse strani; trupla so potem razrezali ter pojedli meso.

Drugod so si zopet nalovili človeške krvi v cerkvene posode ter so jo popivali iz njih, sv. hostije pa so na tla metali in bogokletne reči uganjali in še več drugega, kar ni mogoče popisati.

Za vse te grozne pregrehe pa so delali bo-kletneži oistro pokoro in sicer pri Beljaku na Koroškem. Štajerci in Korošci so se združili ter so napadli besnega sovražnika pri imenovanem mestu. Z vso pogumnostjo se zaženejo na nasprotnike ter jih okoli 10 000 pobijejo ter mnogo ranijo. Tudi Ali paša je obležal na bojnem polju. Ostali Turki so divjali potem na Štajersko in so prišli celo do Celja, povsod grozno izvršujoč zgoraj opisane roparske čine. Ko so se približali celjskemu mestu, so ga naskočili in oblegali, pa niso imeli posebne sreče; zakaj Jurij Herbersteinski jih je tako junaško odbijal, da so se s krvavimi glavami povrnili na svoj dom.*)

Tako je rešil ta pogumni mož Celje in je pošteno natolkel Turke, ki so tudi to leto dosti morili po okolici.

Prihodnje leto so se zopet javili v slovenskih deželah. Kranjci so prvi občutili njihove udarce. Kakih 10 000 se jih je privleklo proti Ljubljani, kjer so znova pričeli znana grozovita opravila. A niso še bili zadovoljeni s tem, kar

*) Orožen, Das Dek. Tüffer 28.

*) Orožen, Celjska kronika 118.

(Kakošnega urednika je imela „Deutsche Wacht“.) Ni še dolgo temu, ko je „Deutsche Wacht“ uredoval neki prišlec z imenom Löger, kateri si je prideval ime „profesor“. Zadnje čase je uredoval nemški list v Laipi na Češkem. Ta človek je bil nedavno obsojen radi pregrehe zoper pravnost na 6 mesecev ječe. Kaj ne, taki ljudje so delali čast listu?! Löger, Pepi Rakusch in še trije drugi, kar v enem letu v Celji, ki so bili podvrženi tej sodomski pregrehi.

(Za novi domovinski zakon) po načrtu vladinim prosijo naslednje občine: Kočice, Nadole, Smolnik, Sv. Trojica in Novacerkev v Halozah, Sedlašek, Podlehnik, Gruškovje, Dolena, Loka pri Zidanem mostu, Ivanjševci, Ivanjska, Stavešnjici, Koprivnica, Gorenji Porčič, Staročesta, Grabonoška, Stanetinci, Terbegovci, Galušak, Sv. Jurij na Ščavnici, Branoslavci, Logarovci. Te prošnje pošiljajo se veleč g. državnemu poslancu dr. L. Gregorecu.

(Imenovanja). Dr. Viljem Goltsch imenovan je definitivnim mestnim zdravnikom, dose-danji deželni živinozdravnik v Kozjem, Ivan Smerekarpa mestnim živinozdravnikom; v Celji.

(Vinorejsko društvo za celjsko okoliš.) Odbor vinorejskega društva za celjsko okolišče objavlja svoje letno izvestje za leto 1894. — V minulem društvenem letu imeli so dve letni skupščini. Prva vršila se je 28. aprila 1894. l., pri kateri je prisotoval tehnični vodja za obrambo trtne uši, poverjenik g. Matijašič iz Ptuja. Vdeleženec pri tem zboru bilo je kakih 200, gotovo lepo število; g. poverjenik se je torej z veseljem izrazil o tej priliki, da ni bilo še v nobednem tečaju, za cepljenje, ki ga je vodil do zdaj on, toliko marljivih poslušalcev, kakor se jih je zbralo ravno v Pletrovčih. G. Matijašič je 28. aprila 1894 predaval vrlo dobro o suhem cepljenju; pa ni govoril samo prazne, dasi dobre besede: vse je tudi pokazal praktično, uporabno in nazorno; sicer bi bilo vse „bob ob steno“. — Vsi navzoči imeli so lepo priliko, svoje na novo pridobljene vede praktično izkoristiti; gotovo je to prava pot, ki privede do smotra, da bi je le tudi vsikdar hodili! — V drugo so se sešli 17. junija 1894 zopet v Pletrovčih. I zdaj bilo je poslušalcev in vdeleženecv dokaj. Potovalni učitelj g. Ivan Belé je razkladal izvrševalno-porabno v društveni trtnici. Njegovo predavanje je vzbudilo občo pozornost in zanimanje v poslušalcih ter je bilo vzprejeto z velikim navdušenjem. — V preteklem društvenem letu vršile so se tri odborove seje. Iz računskega sklepa za leto 1894. razvidimo sledeče: a) Prijemi: doneski društvenikov znašajo 55 gld. — Denarne podpore: 1. od slavne štajerske hranilnice 100 gld. 2. od slavnega okrajnega zastopa 50 gld. 3. od visokega deželnega odbora 50 gld. 4. od visokega ministerstva za poljedel-

stvo 50 gld. in 5. od slavne mestne hranilnice celjske 30 gld. — Doneski znašajo torej 335 gld. b) Stroški: 1. tiskovine 12 gld., 2. poučljivi spisi 13 gld. 30 kr. 3. potroški, poštnina, povračila 19 gld. 79 kr. 4. vozarina za pošiljatve 3 gld. 36 kr. 5. naročba trt 113 gld. 4 kr. 6. delo 53 gld. 61 kr. 7. različna orodja 7 gld. 48 kr. in 8. nekatere potrebščine za pisarno 1 gld. 80 kr. — Potemtakem znašajo stroški 224 gld. 38 kr. Prebitka je 110 gld. 62 kr., ki se bode po proračunu za leto 1895. vračunal za povečanje društvene trtnice (245 gld.) O tej priložnosti zahvaljujemo se najtopleje vsem p. t. oblastnijam, ki so naše obče-koristno podjetje zdatno podpirali gmotno. Društvena trtnica v Pletrovčih je slika marljivega, vztrajnega delovanja. V nasadih je 14 000 komadov potaknjencev in 600 komadov ključev od vrste „Portalis, Rupestris“, kot podlage, ki se jih bodejo letos posluževali za poskušnje in dokazovanja. V letošnji vspomladi oddalo se bode že kakih 8000 komadov enoletnih ključev. Kdor se zanima za to stvar in želi dobiti ključev, oglasi se naj o pravem času pri društvenem prvomestniku g. Gustavu Potočniku-u, nadučitelju v Pletrovčih pri Celji. Končno daje se še na znanje, da se bodejo vršili cepilni tečaji 10. maja in 4. junija t. l. v Pletrovčih (jeden tečaj za suho, drugi za zeleno cepljenje).

(Kako se gospod pl. Pistor zagovarja). Naši časniki so o znanem porotnikovanju pl. Pistorja v Schmidlnovi zadevi objavili toliko težkega gradiva, da je tega porotnika-sodnika skoraj zadušilo. Menda se mu je tako godilo, kakor človeku, ki ga je objela omotica in se zbudi in išče sape in zraka. Vidi se pl. Pistorju kar na obrazu, tudi če ga človek ne vidi, da so mu še prav naši časniki pojasnili pomen porotnika. V prvi vrsti je zanimivo, da zdaj nič več ne dolži sodišča za to, ker mora g. Schmidl tako dolgo čepeti na obtožni klopi. Koliko pojma pa ima pl. Pistor o zdravih javnih razmerah, kaže najbolj njegova izjava, da se je mož čutil opravičenega kot porotnik-sodnik izreči svojo sodbo javno pred vsem svetom, predno se je končala obravnava. V svojem zagovoru omenja, da je ž njim bilo mnogo priprostitih kmetov-porotnikov. Ali bi že ne moral g. Pistor molčati iz tega vzroka, da osebno ne vpliva na priproste soporotnike? Gospod Pistor ima pravico kot porotnik imeti svoje mnenje in prepričanje o krivdi zatoženca v svojem srcu na jeziku pa le tedaj, kadar je pozvan oddati sodni svoj glas. To vsak najpriprostejši človek ve in čuti, samo pl. Pistor si prisvaja v svoji veliki oliki celo pravice ozna-jati javnosti pred končano obravnavo, kako bo sodil o tožencu, in to celo v krčmi? Čuden svetnik to! Sicer pa je največ vredno to, da pl. Pistor sam prizna, da se je ravno izrekel pred končano obravnavo, kako bo sodil Gustav

Schmidlna. G. porotnik Pistor pravi tudi o svojem zagovoru, da še o Schmidlu in drugovih v Celji ničesar vedel ni, dokler ga osoda ni posadila na porotno klop. Kaj takega se res lahko piše, lepo čita, a težko, težko verjame. Vrednost in tendenco pl. Pistorjevega zagovora pa kaže najbolj natančno našega časnika oziroma njegovega dopisnika, da je v zvezi z državnim pravdnikom, češ, kako bi pa morali tako natančno znati kdaj se je vložila kazenska ovadba, kdaj je bila vsaka posamezna obravnava. G. porotnik je pač moral spati pri porotni obravnavi, kajti obravnava je javna, in se javno obravnava vso posamezni podatki vsakega slučaja in vsak, kdor se zanima, si jih lahko zapomni in zabeleži. Če se pa g. pl. Pistor kot znamenit porotnik ni za to zanimal, kdo mu je kriv.

(Vabilo). Odbor „katoliškega podpornega društva v Celju“ uljudno vabi vse p. n. ude, podpornike, dobrotnike, k igrokazu „sv. Alojzij Goncaga“, katerega priredi omenjeno društvo v prostorih celjske čitalnice dne 13. svečana ob pol 3. uri in dne 14. svečana ob pol 7. uri popoldne.

Odbor.

(Peticije) na državni zbor v zadevi celjske slovenske gimnazije so nadalje sklenole občine: Konjiška okolica, Verače, Gornjigrad, Sv. Kunigunda, Bezina, Tolsti vrh, Kot, Grušovje, Bezovica, Solčava, Mohor, Prevorje, Takačovo, trg Mozirje, trg Središče, okrajni zastop Gornjigrad, „Kat. politično društvo v Slatini.“

Spodnje-štajerske novice.

(Štajerski deželni zbor) se je posvetoval o novem gasilnem redu. Pri tem sta nasvetovala slovenska poslanca Jerman in dr. Radej prav primerne naredbe, da ne bi bilo ometanje dimnikov in kuhinj po kmetih ljudem preveč nadležno. Razpravljal je še druge malenkostne krajevne upravne zadeve. Dovolil je mej drugim, da se ustanovi za Sv. Lenart pri Laškem trgu samostojna občina, ki bode dobila nekatere vasi iz občine Jurklošter.

(Premembe pri č. duhovščini). Premeščeni so č. gg. kaplani: Fr. Bratkovič od Sv. Lenarta v Slov. gor. k Sv. Juriju na j. ž., J. Čemožar iz Vitanj k Sv. Lenartu, J. Vindiš iz Vuzenic k Sv. Ani na Krembergu in Fr. Zdošek od Sv. Ane v Vuzenico. Župnija v Pilštajnu se je podelila ondotnem provizorju, častitemu gospodu Marku Tomažiču.

(V Žalci) vstanovilo se je „Slovensko delavsko katoliško društvo“. Dne 10. februarja t. l. bode prvi občni javni zbor v dvorani pri „zlati kroni“ sè sledečim vspešnim: a) Ob 4. uri popoldne volitev odbora. b) Razni govori. c) Prosta zabava. Prijatelji slov. kat. delavcev dobro došli.

so si nagrabili v ljubljanski okolici, prišli so pogledat tudi na Štajersko.

Kakor listja in trave se jih je priklatilo v našo deželo, da še tu znova zapuste žalostne nasledke divjega opustošenja. Mnogoštevilno, kakih 8000 konjikov, privihrali so tja do Ptuja in napadli so mesto, misleč ga premagati, pa ni šlo vse tako hitro, kakor so si predstavljali. Že cela dva tedna so razsajali po okolici ter na vse načine skušali mesto premagati, pa le ni šlo, ker so se Ptujčani pogumno in vstrajno branili.

Med tem časom pa, ko so Turki Ptuj oblegali in med drugim tudi grad Markovec nižje mesta razrušili, zbral je lastnik ormožkega gradu okoli 5000 najboljših jezdecv ter je vdrl na sovražnike. Komaj se je pričel boj, naznani se mu, da mu prihaja cesar Maksimilijan z veliko četo vojakov na pomoč; radi tega še z večjim pogumom navdušuje svoje vojake, da naj bodo vstrajni in res, Maksimilijan se je kmalu pridružil oskrbniku in vsi skupaj so potem udrihnili po Turkih ter so jih premagali.

Hitro se na to neverniki potegnejo proti Hrvatskem, a tudi tukaj niso bili brez skrbi. Hrvati so se združili z Ogri ter so napadli prišedše sovražnike; a kristjani so bili ta čas pre-slabi. V boju, ki se je vnel, se je sicer tudi nekoliko časa sukala sreča okoli kristjanov, končno

pa jih je zapustila in se je preselila med sovražnike čete. Žalostni konec boja je bil, da so bili kristjani premagani. Turki so grozovito delali s premaganimi vojaki; izmislili so si najhujše trpljenje, katero so morali ubogi vojaki prenesti. Kakih 5000 kristjanov je storilo na bojišču grozno smrt; tistim pa, ktere še ni pobila neusmiljena roka ljutih Turčinov, so odrezali hudobneži nose, ktere so potem poslali sultanu. Po dolgem ropanju pa so se potegnili na Hrvatsko.

Iz teh bojev se je še tudi prihranila neka pripovedka o romarski cerkvi, stoječi na Gori, ki je posvečena Mariji, ki jasno kaže, da so Turki najraje skrunili svete hrame.

Ko je namreč turški paša, ki je divjal po ptujski okolici, zapazil majhno čedno cerkvico, je takoj hitel s tovariši na grič, da bi razrušil ali vsaj onečastil hišo božjo, ko pa pride z vojaki na grič, se cerkvica bliskoma skrije njegovim očem. Ko jo okrog tavaajoč, nekaj časa išče, obda ga s tovariši vred temna megla, tako, da se je ves preplašen vrnil, blodeč po temi nazaj v ravnino.

Tudi leta 1494. niso Slovenci doživeli veselih časov. Še so krvavele ubogim Štajercem težke rane prejšnjega leta, kar se že zopet pri-tepejo Turki in jih začnejo rezati z nova. Privihrali so zopet iz Kranjskega, kjer se pa tudi

niso mirno obnašali, še grozovitejšo so pa divjali okoli Pilštajna in Slovenske Bistrice.

Ropali in plenili so po vaseh in lovili kristjane za sužnost. Posebno grdo so napadli Zajc-klošter ter uganjali tam grozne hudobije. Njihovega ropanja žrtva so bili tudi trije redovniki, ki so morali za vselej zapustiti tiho samostansko zidovje ter odpotovati med mnogimi ujetimi kristjani s hudobnim sovražnikom.

Ko so si turški tolovaji dovolj naropali zapustili so opustošene kraje ter so se podali z ujetimi kristjani domov, kjer so zdaj ostali več let.

Tako so prisijali Štajercem po dolgih mučnih letih dnevi tako zaželenega miru vsaj pred Turki. Pač bi si bili zdaj lahko opomogli in se rešili tug, ki so jih mučile za časa divjih turških napadov, pa komaj je utihnil zunanji sovražnik njihovega blagostanja, oglasil se je znotranji; spuntali so se namreč večkrat kmetje in so bili s svojo nezadovoljnostjo krivi mnogoterih nesreč, ki so zadele prebivalce naše dežele. Vendar pa so začeli zopet obdelovati zapuščeno polje in postavljati nova poslopja, tako, da so se vsaj nekoliko rešili stisk in nadlog.

(Dalje prihodnjič.)

(Učiteljsko zborovanje). Na Svečnico je zborovalo „Celjsko učiteljsko društvo“. V četrtek, 7. t. m. bode zborovalo učiteljsko društvo v Ljutomeru, v nedeljo 10. t. m. pa učiteljsko društvo v Ormožu.

(Okolica celjska) sme biti ponosna na svoje, to je, v njej rojene duhovnike. Vč. c. kr. šolski svetnik Ivan Krušič in brat njegov župnik, vč. g. Jakob Krušič sta obadva zastopnika in odbornika v dotičnih okrajnih šolskih svetih. Do tretjega gre rado. Dne 15. januarja 1895. l. pa je imenoval namestnik štajerski v Gradcu baron Kūbeck še le dva meseca vmeščenega rojaka celjske okolice, č. g. Ignacija Rom, župnika v Podčetrtku, odbornikom okrajnega sveta kozijanskega. Dasi je omenjenec odločen narodnjak, vedo ga kot iskušenca o šolskih rečeh tudi tam gori v Gradcu ceniti.

(Iz Laškega). Dolgo je že od tega časa odkar se je v Vašem cenjenem listu oglašil puščavnik iz šmiheljskega hriba, pa najbrž, da mu je „rešpetlin“ zamrznil, ali pa ne vidi skoz dim, ki ga napravlja pivovarna in vlaki, ki se zmeraj vozijo skoz, sicer bi bil že marsikaj v tem „landesfürstlich“ trgu zapazil. Laško seveda jej čisto nemško, ker je tukaj tako 4¹/₂ komadov Nemcev in tako enih 31³/₄ nemškutarjev, ki vsi trobijo v ta strahoviti nemški rog. Zato je seveda tukaj nemška šola, v kateri se slovenska deca le kvari, ker se ne nauči ne nemško in ne slovensko. Ako pa hoče kateri otrok iz nemške šole nazaj v slovensko, se mu ne dovoli in se mu reče, da naj rajše ostane doma. Tako je neki šolski fant (J. Krašek), ker ga je g. uč. K. v nemški šoli prav „ljubeznjivo“ v nemški kulturi obravnaval, hotel izstopiti iz nemške šole v slovensko, pa mu ni bilo dovoljeno in zdaj, akoravno bi še moral hoditi v šolo, že čez tri tedne postopa okoli, ker v nemško šolo noče in v slovensko — ne sme. Kaj ne, to je lepo? — In čujte še dalje! Tukaj na slovenski šoli spraznila se je definitivna podučiteljska služba, in vedelo se je, da za to službo namerava prositi vrli g. podučitelj F. Z., ki je z odliko izvršil preparandijo in tudi imenitno izpit učiteljske sposobnosti, in občna želja vseh tukajšnjih rodoljubov, kakor tudi vseh kmetov in tudi krajnega šolskega sveta je bila, da bi on to mesto tudi dobil — pa — Slovenci obračajo, in „vsemogočni“ nemškutarji pa obrnejo. — Služba se še razpisala ni, in za podučiteljsko definitivno mesto imenovana je bila gospdč. Alb. Kuntara, ktera je baje zavoljo bolezni, ktero pa nobeden ne pozna, bila že dve leti na odpustu pri tukajšnjem notarju g. Mravlag-u, kteri akoravno le od slovenskih grošev živi, vendar vsakega rajši ima kakor Slovenca. Nadejamo se, da krajni šolski svet slovenske laške šole, bo storil vse korake zoper to nepostavno postopanje. Kajti mislimo, da slovenske šole le niso pribežališče, za svoje glavne „pensijonirane“ učiteljice, kakor je omenjena gospodična!

(V Laškem trgu) se bode nadaljeval poseben živinozdravnik, za kojega plačo bosta doprinala okraj in dežela.

(Iz Konjice). „Najfletnejši“ fant „nemških“ Konjic „špogal“ je z mlado, mično tržanko, prepovedano ljubezen. Konec sicer ni bil tako skrajno tragičen, kakor v dotični Jenkovi pesmi, vendar dokaj smešno-zalosten. Bosnog. belohlač in golglav tekel je urnih krač v pozni noči pri luninem svitu iz tukajšnjega kasina „der schönste Mann von Gonobitz“. Z obraza bral se mu je strah in groza iz sladkega spanja prebujenega in kruto preganjanega človeka. Vidno si je oddahnil, dospelši pod varno domačo streho. Goreče je hvalil, brezkončno dobrosrčnost onega, ki si prisvaja večje in starejše pravice do predmeta njegove skrivne ljubezni, da mu je samo premikastil njegovega rojstva grešne kosti. Po prestani veliki nevarnosti izprosil si je takoj začasni dopust, „Erholungsurlaub“. Pravica naj počiva. In sedaj ga ni več najzlašega fanta in ljubčka konjiških boljših polovic. Mi ne bodemo točili za njim solzá ločitve; naj jih pretaka „Beamentkasino“ za svojim predsednikom. Ta vaški roman pa ne ostane brez posledic. Škodoželjni in zlobni jeziki govoré, da so se „kazarjem“ vsled tega že nekoliko pobesili visoki nosovi.

(Premembe pri učiteljstvu). Nadučiteljem pri Sv. Lenartu pri Ormoži je imenovan g. J. Kosi, ondodni učitelj; učiteljem na Muti g. A. Weizler, podučitelj v Trbovljah (Vode). Stalni podučitelji oz. podučiteljice so postali gospodje oz. gospice: J. Kitak in Amalija Pirh (Sv. Vid pri Ptuji), A. Freuensfeld (Ormož), S. Bezjak (Sv. Tomaž), J. Urlep (Št. Ilj v Slov. gor.), H. Družovič (Poličane), Tereza Kovačič (Zabukovje) Antonija Stupica (Sv. Marko pri Ptuji). Učiteljica ročnih del je postala gospa Strelec pri Sv. Andreji v Slov. gor.

(Vabilo) k veselici, katero priredijo mozirski rokodelci dne 17. februarja, v gostilni g. Antona Goričarja. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Prosta zabava s petjem in godbo. Čisti dobiček je namenjen šoli v Mozirji. Odbor.

(Vabilo) k tomboli, katera se priredi v prid ubogi šolski mladini v Šmartnu na Paki v gostilni „pri pošti“ dne 10. svečana 1895. Začetek ob 5. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi se uljudno vabi.

(Vidensko vinorejsko društvo) priredi v soboto 16. t. m. v gostilniških prostorih g. Podjeda plesni venček s tombolo v društveno korist.

(Posojilnica v Brežicah) je imela v prvem mesecu svojega poslovanja 12.680 gld. prometa.

(Posojilnica v Pišecih) je imela leta 1894 prometa 21.281 gld. 25 kr. pristopilo je njej 79 udov z 188 deleži, izstopilo pa 24 udov z 62 deleži, tako, da šteje 342 udov, ki imajo v deležih 901 gld. čisti dobiček je 194 gld. 55 kr. O dohodkih. Vrnena posojila 5272 gld. 50 kr., hranilne vloge 2925 gld. 95 kr., sprejete obresti 969 gld. 58 kr., pristojbine 62 gld. 94 kr., deleži od 188 gld., vstopnina od 118 gld., posebno rezervo 77 gld. 91 kr., prehodni znesek 1108 gld. 82 kr. in razni dohodki 76 gld. 93 kr.

(Narodna čitalnica v Ptuji) priredi dne 16. svečana t. l. v lastnih prostorih „Narodnega doma“ plesni venček. Začetek ob 8 uri zvečer. Glavna skupščina društva narodne čitalnice za 31. društveno leto 1894. bode v nedeljo, dne 17. svečana 1895 ob 3. oziroma 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Odbor.

(O zimi in snegu). V prejšnjem tednu (od 20. do 26. jan.) je bilo padlo v Dravski dolini 43 cm. snega, v Savski 24 cm. in v Murški dolini 22 cm. 26. jan. je bilo še snežne odeje: v Slovenjemgradu 28 cm., v Gornjemgradu 8 cm., v Rogatcu 20 cm. in na Doberni 20 cm.

(Središka podružnica c. kr. društva za konjerejo) na Štajerskem, zboruje dne 10. svečana t. l. ob 2. uri popoldne v gostilni gosp. C. Vennigerholza v Središči. K temu zborovanju so povabljeni vsi konjerejci iz Središča in celega ormoškega okraja z opombo, da bode pri tem zborovanju slovenski zvedenec kot poslanec c. k. konjerejskega društva, o konjereji poučljivo prednašal. Povabljeni so tudi neudje društva in je zavolj slovenskega govora strokovnjaka pričakovati obilne vdeležbe.

(Iz Ljutomera) se nam poroča: Življenje v naših narodnih društvih je postalo dokaj živahno. Pevsko društvo ima redne svoje vaje, pri katerih se posebno naše dame odlikujejo z marljivim obiskovanjem. Kedarkoli je doslej to naše društvo nastopilo vsikdar je bilo pohvaljeno. Tudi narodna naša čitalnica se giblje. Dne 6. febr. priredila se bode velika plesna veselica, h kateri pričakujemo tudi obilnega obiska iz sosednih narodnih trgov in vasij. Skrbjeno je za izborna dekoracijo, izvrstno godbo in dobro zabavo. Ker imajo tudi kostumi vstop, pričakuje se prav zanimivega večera. Narodni sosedje, da se vidimo!

(„Bralno društvo“ v Kostivnici) ima v nedeljo 10. t. m. ob 3. uri popoldne v šoli svoj redni občni zbor z običajnim vzporedom.

(Z nemškimi posojilnicami ne gre pri nas). O tem so se prepirali v Selnici na Mari, v slovenski vasi, kjer je tej posojilnici menda čisto malo nemškutarjev (znabiti je bil boter znani Pistor), s pomočjo našega ultra-nemškega deželnega odbora hotelo imeti svojo Raiffeisenovo kaso. Toda ni šlo. V teku 4—6 mesecev so imeli tu le dva uradna dneva, in vselej je moral biti navzoč uradnik deželnega odbora; pa še ni šlo. Ni šlo z volitvijo načelstva, ni šlo z dohodki naprej, ne nazaj, to je, ni se nič posodilo in

sploh ni pač nič bilo; ljudstvo ne mara ondi nemške kase. — To smo posneli iz žalostnega poročila, ki ga je „graška tetka“ sama prinesla.

(Nemška marka prihaja v Slovensko marko). Nemški listi se bahajo in obešajo na veliki zvon, da so nabrali v svojem „rajhu“, kjer itak nimajo preveč novcev, nekaj mark za „državno-nemško božično drevo v Avstriji“, to je za podkupovanje avstrijskih državljanov, da bi ti čislali nemško državo. Nekaj teh mark so poslali tudi na Slovensko, in sicer 140 na Spodnjo Štajersko, 112 na Koroško. Sramota je, da prihaja tak denar v Avstrijo, sramota, da ga sprejme avstrijski državljan. Največja sramota pa je, če ga sprejme spodnje-štajerski Slovenec. Naš slovenski Štajer je bil v starih časih del slovenske pokrajine, del slovenske marke, torej del kolikor toliko samostojne slovenske provincije. In zdaj naj nam pa na taki veleizdajski način nemški denar, pruska marka pači naš čisti, slovenski, naš čisti avstrijski značaj našega lepega malega Štajerja! Tega ne smemo trpeti!

(Kaj storite država in dežela za prospeh nove vinoreje). Država ima skrb, da pospešuje v onih deželah, kjer je trtna uš razjedla in še razjeda naše vinograde, take dežele so posebno Dolenja Avstrija, Štajerska, Kranjska in nekoliko tudi Primorsko. Za pospeševanje ameriške vinoreje, oziroma za pokončevanje trtne uši in slične stroške ima vlada na leto kacic 50.000 gld. na razpolaganje, to svoto porabi največ za prospeh nove vinoreje. Uzdržuje več ameriških trtnic po raznih deželah. Pri nas na Štajerskem je bila vlada najprvo na Bizeljskem ustanovila ameriško trtnico, katero pa namerava opustiti, ker se je nova vinoreja tukaj že zelo opomogla. Druge državne trtnice so še: v Pišecah, kjer se prvotno baje ni bila dobro uravnala, v Arnovih selih pri Artičah, v Senovem pri Rajhenburgu, v Krprivnici, v Bučah, pri Sv. Trojici in v Hrastovcu pri Zavrči. Vse te trtnice merijo kacic 9 hektarjev. Iz teh trtnic se oddajajo razniki in vkoreninjuje trte privatnim osebam proti gotovemu plačilu, nekatere korporacije (društva, občine) dobe jih pod gotovimi pogoji tudi brezplačno. V teh ameriških trtnicah se trte tudi nekoč cepijo. V prejšnjih časih so se tudi delali poskusi s tistimi amerišskimi trtami, katerih ni potreba cepiti. S pokončevanjem trtne uši z žveplenim ogljencem se dela le malo poskusenj. Na Ogerskem, namreč v požunskem okraju se je to dobro obneslo. Za poduk v novi vinoreji pa država s tem skrbi, da potujejo kmetijski popotni učitelji in v novi vinoreji podučujejo. Štajerska dežela v tem obziru enako skrbi, kar jej je tem lažje ker jo podpira bogata štajerska hranilnica, ki je kakor znano, 100.000 gld. odločila za brezobrestna posojila in 500 gld. za izobraževanje viničarskega osobja. Štajerska dežela je nastavila posebnega vinorejskega nadzornika, vstanovila k prejšnjim vinogradom na vinorejski šoli v Mariboru ondi še nove ameriške trtnice, potem trtnice v Borlu pri Ptuji, v Pišecah. S tem da je upeljala na teh trtnicah viničarske tečaje, pospešuje nedvojbeno zelo novo vinorejstvo.

(Kdo bode zmagal?) Za naših dni se je zbudila narodnostna ideja, narodi so se prebudili in začeli negovati vsak svoj jezik in svoje svojstvo. Tudi slovenski kmet na Štajerskem se je zbudil in se zaveda, da je Slovenec, in brani svojo narodnost. Slovenci naših dni ne marajo več za to, da bi postali Nemci, oni hočejo zvesti ostati svoji veri in svoji materni besedi. S pomemčevanjem tedaj ni nič več, in tako si nasproti stojita slovenski kmet in nemški ali pa vsaj pomemčeni meščan. Meščan se noče slovenščine učiti in pravi kmetu: „Uči se ti nemško, če hočeš, da kaj kupim od tebe;“ kmet se pa tudi noče nemščine učiti in pravi meščanu: „Uči se ti slovenščine, če hočeš, da kaj kupim od tebe“. Kako se bo ta vojska končala in kteri bo nazadnje odjenjal? Krivično bi bilo, ko bi morali slovenski kmetje odjenjati, kajti kmetov je veliko več, ko meščanov, potem pa je še treba pomisliti, da meščani niso vsi Nemci, mnogo je tudi Slovencev vmes, in še tisti, ki se za Nemce štejejo, večidel niso pristni Nemci, ampak le pomemčeni Slovenci so, bodisi da sami še slovensko znajo,

ali pa so vsaj njih stariši še znali. Ker je med trgi tudi mnogo slovenskih, zato so meščani proti Slovencem preslabi, oni bodo morali odjenjati in se poprijeti slovenščine. Zgodilo se bo, kakor se je na Kranjskem. Tudi tam so prej v mestih in trgih kraljevali nemškutarji, zdaj jih je pa zmanjkalo, ker se je mladi zarod poprijel slovenščine. Zdaj se še hudo branijo in kakor besni grizejo okoli sebe, posebno Celjani s svojo „vahtarico“; kedar pa enkrat pri državni volitvi v celjski mestni skupini propadejo, in bo voljen Slovenec namesto dr. Foreggerja, takrat jim bo pogum upadel in mnogi se bodo Slovencem podali, to je sklenili bodo s Slovenci prijateljstvo; kar jih ostane pa trdovratnih, tisti potem ne morejo nič več opraviti, ker imajo premalo vojščakov. Največ bi lahko slovenski kmetje pripomogli, da bi slovenska stranka zmagala tudi v mestih, ako bi bili zadosti trdni in značajni. Strogo bi se morali držati gesla: „Svoji k svojim!“ zahajali naj bi le v take gostilnice, katerih gospodarji so Slovenci ali vsaj Slovencem prijazni; kupovati bi morali le pri takih trgovcih in obrtnikih, ki so zvesti Slovenci ali pa vsaj Slovencem prijazni.

(O novih železnicah) na Štajerskem se poročilo štaj. deželnega odbora ne glasi ugodno; posebno je slabe vspehe pokazala proga s Poličan v Konjice. Tudi proga Celje-Velenje je trpela, ko se je bil premogokop v šaleški dolini ustavil. — Kedar se bode zgradila še proga Velenje-Dravograd, za katero so udeleženci te dni zahtevane svote podpisali, čaka celo progo boljše bodočnost.

(Izvanakademiška II. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu) bode imela svoj letni glavni zbor dne 12. februarja 1895 ob polu 8. zvečer v gostilni „Steinfelder-Bierhalle“, Münzgraben 10. Na ta zbor se društveniki uljudno vabijo.

(Obratno vodstvo državnih železnic) je do zdaj v Beljaku; a utegne se vsled posredovanja štaj. deželnega zbora premestiti v Gradec.

(„Südmark“ nima sreče). Na Koroškem je prosila podpore deželni zbor, pa je bila odbita, in štajerskega deželnega zbora finančni odsek tudi predlaga, da se njena prošnja odbije.

(Štajerska hranilnica v Gradcu) je odločila 300.000 gld. iz svoje hrihranjene zaloge, da se bode v spomin cesarjeve petdesetletnice postavila bolnišnica za neozdravljive.

Druge slovenske novice.

(V kranjskem deželnem zboru) je bila razprava o ljudskem šolstvu prav zanimiva. Kar je odločnih slovenskih poslancev, so se izrazili zoper to, da bi se nemščina kot neobvezni predmet v slovenskih ljudskih šolah podučevala, ker tuji jeziki ne spadajo v ljudske šole. Res, ljudska šola nima časa in ne namena, da bi tuje jezike učila. Boljše je, da vzreja mladino v moralnem obziru vedno bolj in bolj.

(Gledé vprašanja o stalnih okrajnih šolskih nadzornikih) se je kranjski deželni zbor na predlog dr. J. Tavčarja izrazil, da temu ne pritrjuje. Pač res! Vsaj so tudi na Štajerskem že odstopili deloma od tega, da bi šolski nadzorniki šoli in poduku dali popolnoma slovo.

(Šolska dobrotnica v Šiški pri Ljubljani). Dne 19. t. m. presenečila je blaga gospa Ana Juvančičeva, soproga znanega vinotrzca, z bogatim božičnim drevesom tukajšnjo šolsko mladino. Ob 2. uri popoldne zbrala se je vsa mladina v največjem razredu, kjer je imel g. J. C. Juvančič nalogo pozdraviti šolsko mladino. V srcé segajočem govoru opominjal je mladino naj bode zvesta svoji veri, svojemu jeziku in cesarju. Ko se je odpelo nekoliko pesmic, obdarila je blaga gospa do 170 otrok z obleko, obuvalom, jedili in z različnimi šolskimi potrebščinami. Kako veselje zavladovalo vsled tega! Z lepimi besedami se je zahvalila jedna učenka v imenu obdarovane mladine. Plemenita dobrotnica pokazala je, da ji je blagor naroda pri srcu, in da se ni ustrašila znoja ne truda, pokazati to dejanstveno. Naj bi našla širem naše domovine mnogo posnemovalk. Pač je tu mnogo polja za usmiljena srca. Blagi gospej pa zakličemo: Le tako dalje!

(Umetnost in književnost v Slovencih.)

Kakor v vsaki stroki, tako napredujejo Slovenci tudi na glasbenem polju. To umetnost utrjuje posebno ljubljansko slovensko gledališče in „Glasbena Matica.“ Gledališče pridobiva si boljše igralne sile in tudi boljše, igralnemu duhu bolj odgovarjajoče igre. Hvalevredno moramo oceniti trud „Glasbene Matice“ v preteklem letu, katera ne štedi niti stroškov ne truda, da nam dokaže, da tudi Slovenci vedó ceniti umetnost glasbe in da gledé glasbe nismo na najnižji stopinji. V preteklem letu napredovali smo tudi v slovenskem slovstvu. Vse novo leposlovje zbira se v „Ljub. Zvonu“ in „Dom in Svetu“. Preprostemu narodu je dala mnogo zabavnega berila „Družba sv. Mohora“; nekaj prispevajo tudi zvezki „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Na znanstvenem polju se pisatelji zbirajo ponajveč okoli „Matice Slovenske“, katera je podarila narodu letos prvi del slovenske literaturne zgodovine, katero je spisal prof. dr. K. Glaser. H koncu se tiska Wolfov „Slovensko-nemški slovar“, ki ga je uredil prof. M. Pleteršnik; to je znamenito delo tudi za druge Slované. Pravna terminologija je izšla v posebni knjigi. V ostalem so pomnožili slovenski profesorji in učitelji šolsko slovstvo, med katerim je tudi knjiga s poukom in tekstom stáro-slovenščine; spisal je to delo prof. dr. Sket. — Hvaležno moramo priznati, da so Slovenci skupno mnogo storili in žrtvovali v preteklem letu, a upajmo, da v prihodnjem tudi ne zaostanemo!

(Zemljevidi okrajnih glavarstev). Na Kranjskem so učitelji že za več šolskih okrajev (okrajnih glavarstev) za šolsko rabo, namreč za nadzorno podučevanje v domoznastvu, izdelali več ali manj velike zemljevide. Taki specialni zemljevidi so prišli na svetlo za kamniško, postojnsko in logaško okrajno glavarstvo. Prireja se zdaj še zemljevid krškega okrajnega glavarstva.

(Šolski stroški na Kranjskem). Kakor je razvidno iz dotičnega poročila deželnega odbora, proračunjeni so stroški za ljudsko šolstvo na Kranjskem za tekoče leto na 353.019 gld., torej za 8710 gld. več nego so znašali leta 1894. Stroški razdele se tako-le: aktivitetni užitki učiteljev 320.821 gld., dotacije 5458 gld., nagrade in podpore 25.883 gld., pokojnine učiteljskih udov, miloščine in različni stroški 857 gld.

(Podpore kranjski vinoreji). Deželni zbor je sklenil v tej zadevi sledeče: 1.) Razširjanje pepinijere za vzgojevanje trt pri deželni prisilni delavnici v Ljubljani se odobruje. 2.) Cena požlahtnenim ameriškim ukoreničenim trtam določi se s 5 gld. za 100 trt, vendar pa sme deželni odbor v ozira vrednih slučajih take trte tudi brezplačno oddajati revnejšim vinogradnikom in za uzorne vinograde kmetijskih podružnic. 3.) Namesto denarnih podpor naj se vinogradnikom, ki prosijo zanje, dovoljujejo brezplačno ameriške požlahtnene ali nepožlahtnene ukoreninjene trte. 4.) Vlada se naprosi, da za deželno pepinijero potrebne ameriške, kakor tudi ukoreničene trte, ki se bodo dovoljevale namesto denarnih podpor, brezplačno prepusti deželnemu odboru. 5.) Revnem vinogradnikom, kateri so vsled trtne uši prišli v stiske, smejo se dovoljevati brezobrestna posojila, katera pa za vsakega posameznega posestnika ne smejo presegati zneska 150 gld. iz deželnega zaklada. 6.) Za stroške v svrhu pospeševanja novega vinarstva dovolijo se za 1895. leto sledeči zneski iz deželnega zaklada: a) Za pepinijero pri deželni prisilni delavnici 2500 gld., b) za vinarskega potovalnega učitelja 1220 gld., c) za podpore uzornim vinogradom in trtnicam kmetijskim podružnic za ključe, kakor tudi za darila revnim vinogradnikom 1300 gld., d) za brezobrestna posojila 20.000 gld., skupaj 25.020 gld.

(Za zidanje novega gimnazijskega poslopja v Kranji) je dovolil kranjski deželni zbor 30.000 gld. posojila.

(Na Gorenjskem) se utegne vsled posredovanja „Kat. političnega društva“ osnovati še nekaj posojilnic, n. pr. v Bohinju, na Bledu, v Gorjah in dr. V Bohinju bi bil denarni zavod res na pravem mestu; a za Bled in Gorje bi posojilnica v Radoljici res zadostovala.

(O vremenu meseca januarja) nam vremenoslovska postaja v Krškem poroča: Največji mraz je bil 25. p. m. zjutraj ob 7. uri, ko je kazal toplomer 13,3° C mraza; najtoplejše je bilo

22. istega meseca opoldne (+ 11,5° C). Snega je padlo 66,7 cm., dežja 3,2 cm. Snežilo je 12 dni, deževalo 2 dni. Zrakomer je kazal nizko stanje; najvišje je stal 19. — (752,4 mm.) zjutraj, najnižje 25. i. m. opoldne (731,2 mm.).

(Iz Kostanjevice) na Dolenjskem se nam poroča, da se francoski trapisti, ki imajo v Rajhenburgu trdno naselbino s samostanom, pogajajo, da bi kupili naš (državni) cesarski grad, v katerem je zdaj sodnija, in v katerem je bil nekdanj cisterijenski samostan.

(Nova posojilnica) se je ustanovila v Št. Jarneji na Dolenjskem; tu se bode osnoval tudi tamburaški zbor.

(Zaročil se je) gosp. Alojzij Pavlin, veleposestnik in vinotržec v Podbrezji na Gorenjskem z gospodično Faniko Majzel iz znane narodne obitelji v Št. Jarneji na Dolenjskem. Čestitamo!

(Nov most v Rudolfovem) se bode gradil čez Krko in sicer železen. Ministerstvo je tudi dovolilo, da se proga zagrebske državne ceste tik mesta popravi.

(V Novem mestu) je bila 2. februarja v čitalnici lepa Vodnikova svečanost; v Kostanjevici je čitalnica bila v nedeljo, 27. januarja priredila zabavo s sviranjem tamburaškega zbora in petjem.

(Vodovod za Novo mesto in okolico). Kakor smo svojedobno poročali, bavil se je lansko jesen deželni inženir Hrasky dalj časa v Novem mestu in okolici, da temeljito prouči tamošnje hidrotehniške razmere ter preišče studence gledé njih sposobnosti za napravo projektovanega vodovoda. Pokazalo se je, da ima jedino le izvirek potoka Težka voda izvrstno studenčno vodo v toliki množini, da bode zadostovala ta voda ne le za Novo mesto, ampak za celo vrsto okolo Novegamesta ležečih, pomanjkanja vode trpečih vasij. Obširen projekt o tem vodovodu še sicer ni izdelan, vendar bode naše čitatelje zanimalo, izvedeti nekaj splošnega o dispoziciji projekta. Studenci potoka Težka voda zajeli se bodo pri izvirku blizu vasi Stopiče ter napeljali do drugega mlina nahajajočega se ob tem potoku; od tu pa se bode voda vzdigovala po črepalnici s turbino v vodohrane posameznih vodovodov. Vodovod za Novo mesto in za vasi Kandija, Žabja vas, grad Grm, Šmihel, Gotna vas, Črmošnice, eventualno tudi Bršlin, dobival bode vodo iz visoko na hribu pri Sv. Grobu napravljenega vodohrana. Ta vodohran nahajal se bode tako visoko, da bodo celo hišne strehe na kapiteljskem hribu pod tiščalno črto. Visočina vzdiga od črepalnice do vodohrana znaša 20 m., dolgost vodovodnih cevij pa 4—6 km. Za vasi v okolici napravil se bode poseben vodovod in vodohran.

(Vinski pridelek na Kranjskem). Kako velika škoda je vsled trtne uši zadela našo deželo po vinorodnih okrajih, vidi se pač na rapidnem padanju in zmanjšanji vinskega pridelka. Leta 1893. znašal je vinski pridelek na Kranjskem še 104.707 hektolitrov, leta 1894. pa le 58.552 hektolitrov, in sicer je v krškem okraji padel pridelek od 5548 hektol., leta 1893. na 874 hektol., leta 1894. v novomeškem okraji od 13.943 hektol. na 6.973 hektol., v Metliki od 9.927 hektol. na 3.64 hektol. in v Vipavi od 33.591 hektol. na 13.781 hektol., v kostanjeviškem okraji se je pa zvišal od 45 na 324 hektol. Vendar se opaža, da se trtna uš sedaj ne širi več tako silno, kakor prva leta, ter se mora konstatovati tudi veseli pojav, da ljudstvo nasproti temu zlu ne drži več fatalistično rok križem, temveč s poprijema novih nasadov. Novi vinogradi s cepljenimi amerišskimi trtami množe se sicer počasi, vendar pa kolikor toliko napredujejo ter se v davčnih okrajih Krško in Kostanjevica že nahajajo taki ameriški vinogradi. V občini Sv. Križ kakor tudi v občinah Velika Dolina in Št. Jarnej nahajajo se tri do štiri letni vinogradi, v katerih se je že jeseni 1893. leta pridelalo vino.

(Belokrajinska železnica). Prof. Šuklje je lani priporočal v deželnem zboru, da se zgradi iz Novega mesta železnica v Belo Krajino kot ozkotirna železnica. Deželni zbor je dovolil denar za napravo načrta. Od tega časa so se pa razmere premenile. Lani ni bilo upati, da bi vlada dala dovoljenje za grajenje normalnotirne železnice, minuli mesec je pa ogerska vlada dala dovoljenje za normalnotirno železnico iz Karlovca

do Metlike in je sedaj naravno, da bode tudi iz Metlike v Novo mesto morala železnica imeti navadni tir. Načrt se bode moral toraj predelati.

(V Sežani) je umrl g. Rajmund Mohorčič, ondodni narodni župan, deželni poslanec slovenski in sploh vrl mož, ki je stal mnogim zastopom in podjetjem na čelu. Velika škoda za celi okraj, da je ta vrl mož v najlepši dobi 55 let mogel zapustiti svet, kajti mnogo načrtov, ki bi vresničil Mohorčič ostane neizpeljanih.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico) bode imela v nedeljo dne 10. februarja l. 1895. svoj redni občni zbor v gostilni „pri Majerču“ v Št. Lenartu pri sedmih studencih.

(V koroškem deželnem zboru) je slovenski posl. Einspieler zagovarjal, da se vpelje na slovenskem delu v ljudske šole slovenščina kot učni jezik in navajal krivice, ki se godé v tej zadevi Slovencem skoro povsodi, n. pr. v Spod. Dravogradu, kjer mora nemški učitelj tolmača v šoli rabiti, da vender nekaj doseže. Nemškutarijo so zagovarjali vladni zastopnik, dr. Gobanz in liberalni poslanci. Einspielerja sta podpirala samo škof dr. Kahn in slovenski poslanec Muri. Škof je branil duhovščino sploh in zahteval konfesionalno šolo, a izrekel se je tudi za pametno in pravično jezikovno uredbo, za to, da se prvi pouk vrši v materinem jeziku, in da bi se na celovski višji realki vender že enkrat začelo v veronauku podučevati. Posl. Muri pa je konstatoval nestrpnost nemške večine napram Slovencem. Najnedolžnejša želja Slovencev obuja silno ogorčenost in prouzroča najraznovrstnejša očitavanja, in vender ni slovenska tretjina prebivalstva tolpa pritepencev. Slovenci zahtevajo, naj se njih otroci uče v slovenskem jeziku, niso pa zoper nemščino, ker vedó, da je znanje nemščine koristno.

(Isterski slovanski poslanci) so v posebnem razglasu na narod priobčili v krepkih besedah tehtne razloge za svoje postopanje v deželnem zboru in ga spodbujali, da vstraja v zahtevanju svojih pravic. — Isterski deželni zbor je cesar razpustil.

(Nove volitve za isterski deželni zbor) so razpisane na 8. februarja. Kaj pomaga to, če vlada ne bode enkrat ostro na noge stopila in udušila Avstriji Slovanom sovražne elemente?!

(Slovensko katoliško akademsko dijaštvo) prične začetkom februarja t. l. izdajati „Zoro“, glasilo slovenskega katoliškega dijaštva. Izhajala bode „Zora“ štirikrat na leto, naročnina znaša za celo leto 80 kr., za dijake 50 kr. Naročnina naj se pošilja upravnistvu: Dunaj, II. Obere Donaustrasse 53, II., III/22.

Druge avstrijske novice.

(Deželni zbori) so se bili v poslednjih dnevih precej uneli. Razpravljali so sicer največ le gospodarske zadeve, pa so vmes segali tudi v politične stvari. Koroški deželni zbor je, kar kaže velik moralni upliv koroških Slovencev, zavrnil prošnjo „Südmarke“ za podporo. Tržaški deželni zbor je prevzetno zahteval, da bi morala vlada, kedar sestavlja opis ljudske štetve, slovenska imena po italijanski pisati. O Tržani kaj mislite, da je bila „žaba v bazni res vol“, in da je tržaška luka res vesoljni svet, in to italijanski svet? O, ti ljudje so tako mislili; kajti zahtevali so celo, da bi duhovniki ne pisali krstnih knjig, ampak občinske gosposke. Hvala lepa, kristjani naj bi torej otroke k judom h krstu nosili. — V dolnjeavstrijskem deželnem zboru so tako hudo ropotali privrženci katoliške stranke z liberalnimi poslanci, da so morali deželni zbor zaključiti. — V Koroškem in gornje avstrijskem deželnem zboru sta se škofa hvalevredno potegnili za to, da se v ljudskih šolah večji ozir jemlje na poduk v veronauku.

(V goriškem deželnem zboru) imajo vsled bolezní in smrti poslanca Mohorčiča Italijani večino, katero hočejo za se izkoristiti tako zeló, da Slovenci že premišlujejo, da bi zapustili deželni zbor.

(V češkem deželnem zboru) je imel stari slavni domoljub Rieger znamenit govor o volilni preosnovi. Vsi poslanci so mu pritrdjevali, le Nemci ne.

(V dolnjeavstrijskem deželnem zboru) je imel sv. ipolitski škof mirno in stvarno sestavljen govor o ljudskem šolstvu, ki ga je hvalil; le želel je, da se na veronauk bolje pazi.

(Na Dunaji) je bil v svojem stanovanju pri belem dnevu umorjen odvetnik dr. Rothziegel.

(Tirolski laški poslanci) tudi letos niso prišli v deželni zbor in so vsled tega zgubili poslanstvo.

(Slovstvo v Bosni), osobito časopisje slovensko, se lepo razvija. Lani je začel izhajati v Bosni „Šolski vestnik“, letos pa leposlovni list „Nada“. Vendar pa vlada tudi tujstvo v Bosni preveč podpira, n. pr. tuje naselbine, nemški notranji jezik in dr.

(Redek slučaj). Na Ogerskem bode stal jutri pred kazenskim sodnikom sam novi minister notranjih zadev. Kot poslanec še se je bil dvoboja udeležil, zato ga je bila sodnija na odgovor pozvala, še predno je bil postal minister.

(Ogerski ministri) mislijo učitelje napreči, da bi jim pisali krstne matice, t. j. zapisnike o novorojenih, ker se bode po novih postavah to delo duhovnikom odvzelo. No, lepe razmere bodo to na Ogerskem!

Ogled po širnem svetu.

(V Bolgariji) zopet vre, ker se je sedanja vlada radi trgovske pogodbe sprla z Avstrijo in se skuša z Rusijo sprijazniti.

(V Kolmubiji) v južni Italiji je bruhnila ustaja.

(Giers †). V Peterburgu je umrl ruski minister unanjih del Nikolaj Giers. On je imel mnogo sreče kot minister in je obrnil vso svojo skrb na to, da se ohrani evropski mir. Vodil je unanjo politiko po načelih carja Alexandra.

(Novo francosko ministerstvo. Novo izvoljeni predsednik francoske republike je ministerstvo izročil Ribotu, ki je sestavil novo ministerstvo. Radikalci bodo tudi novemu ministerstvu odločno nasprotovali.

(Kitajsko-japonska vojna.) Mej japonsko in kitajsko vojsko je prišlo zopet do velike bitke, pri kateri so bili Kitajci popolnoma poraženi. Japonci zopet oblegajo važno postojanko.

(V Severnem morji) je tresčila angleška ladija ob veliko nemško ladijo, katero je razbila in utonilo je kacih 380 ljudi; rešilo se jih je jako malo.

Dopisi.

Žalec. Nasprotniki slovenskega ljudstva trdijo, da bode naše ljudstvo le takrat srečno, kedar bode nemško govorilo in mislilo, kakor da bi bil ta hvalisani nemški jezik edino zveličavni in osrečevalni jezik, kakor da bi med Nemci ne bilo ne beračev ne uboštvá. Nemške šole nam po vsej sili hočejo vriniti, in v naših šolah mučijo otroke s podukom v nemščini hujše, kot sužnike v vroči Afriki. Ko bi ne imeli Slovenci toliko vrlih in požertovalnih narodnih učiteljev, uboga ti majka potem. In kak sad prinaša tako posilno ponemčevanje, se vidi iz pisave teh mladih mučnikov novodobne kulture nemške. Nemško se vzgojajo, nemško mislijo in nemško potem te svoje misli razodevajo. In kakšna da so ta, v nemških šolah izgojenih otrok, kateri so že sicer odrašeni ljudje, je žalostno. Meni je prišlo dvoje pisem v roke, pisanih od vže odraslih mladenčev, vzgojenih v hvalisani ponemčevalni šoli, koja se prav smešno a žalostno glasita, in pričata o v nebo upijočemu grehu, kateri se godi našemu naraščanju v takih šolah. V svarilo starišem in odgojiteljem slovenskih otrok hočem nju našim čitateljem tukaj navesti.

Prvo pismo pisal je neki rokodelski pomočnik, kateri je pri vojaki svojemu nekdanjemu mojstru.

„Liebe Meister! Ich anfangen schreiben ein par wort. Und las ich schön grüßen und wünschen (wünschen) ein Guten Nohnenstag. Und gibt ihm bekont das mir jekt zimlich gut gehn. Und gibt ihm bekont das ich hobe noch 8 Monat zu dienen noch komt wieder zu ihm wen wil mir aufnehmen in dienst. Ich schliesen mein schlechten schreiben und bleibt ihm freind bis toten Grab.“

Drugo pismo pisal pa je drugi fant občini za nekega ubožčka zaradi podpore in se glasi:

„Hoch Löbliche Gemeinde Vater ich Bütte um eine Voršus ich bedirve nicht ober hhostern Faertäge wolen Niacht zonst vorbei gehenn kein kreizer Geld hobe ich bite und bite.“

Kaj ne, to je nemščina na katero smejo Nemci prav ponosni biti. Dragi slovenski stariši! Ne pošiljajte vaših otrok v „ponemčevalne šole, kjer se naučijo take čenčarije pisariti. Saj slovenska beseda najlepši teče in ako tudi ni lepo pisano, pa vender vsaki Slovenec lahko razumi misli in želje onega, kateri je pisal.

Pol ure od Žalca se razprostirajo na lepem griči prijazne Griže, kamor se podaj častiti bralec v mislih z menoj, da se malo seznaniva s tamošnjimi razmerami. Mislim, da bode te posebno vrlí Savinjanje brali te vrstice s posebno pozornostjo.

Prvi korak, prvi napredek v narodnostnem oziru so pač različna društva, ki jih snujejo povsod po Slovenskem, z namenom, da se ljudstvo vzpodbuja in napeljuje k zavednosti, da se probuja, lika, omika, da se njih srca blažijo, da se takim potem dobro oborožijo proti vednim napadom našega krutega sovraga in njegovega nasilstva, njegovega neopravičenega gospodstva po naših pokrajinah. — Da je tako treba delovati tudi v Grižah in se z združenimi močmi poganjati za pravico, uvideli so tamošnji zavedni domačini. Zato so osnovali i tam društvo, ki je še mlado, koje pa postane lahko tudi krepko! — „Kmetijsko bralno društvo v Grižah“ ima torej oni vzvišeni smoter, kakoršnega imajo sploh slična društva, kakor smo omenili že zgoraj. — Ali bo pa tudi doseglo svoj cilj, če bode delovalo v bodoče tako, kakor je pričelo?! Naj omenim samo jeden zanimiv slučaj! — Pred nekaj dnevi, kakor sem zvedel iz gotovih virov, poslalo je sl. okr. glav. društvu ukaz, kar je običajno, da mu imajo sporočiti o stanji društvenem, posebno o številu društvenikov, in to seveda v slovenskem jeziku; pa če bi tudi sl. okr. glav. zahtevalo v nemškem jeziku, spodobilo bi se, da bi se odzivalo tako društvo, s takim namenom in v takem kraji v slovenščini. Pa — Bog nam razveži grehe! G. tajniku teče nemška beseda precej gladko, in tudi pero, če piše v „blaženi“ nemščini, spodtika se v njegovi roki neki menj, nego če zapiše kako slovensko besedo; torej le brz pero v desno roko in spolnimo želje sl. okr. glav. — pa v nemški besedi, da ne bo v Cetji nikake zamere! — Prepis (kopija) mora biti isto tako nemški! — Ali je tak mož res mož, ki stori kaj takega, vprašam samo?! Dobro bi bilo, če bi imeli tako postavu, da bi ga lahko oblastnija kaznovala, ker jej odgovori na njen slovenski poziv od slovenskega društva v drugem jeziku. Celjski gospodje se vam pač lahko smejijo in rogajo, dragi Grižanje, ker se je vaš g. tajnik v vašem imenu tako „pametno“ odrezal in vas tako povzdignil v očeh naših „prijateljev“. — Če bo tako, zagotavljam vas, da zgubite deloma i te ude, ki jih inate. V prvi vrsti se vam iznevirejo vaši najbližnji „sosedí“, ki vas predobro poznajo, g. tajnik. — Boljše nič! — Bilo bi še marsikaj poročati o „Kmetijskem bralnem društvu v Grižah“ v korist namenu društva in v obči hasek, kar pa prihranimo za pozneje v svoji „potni torbici“, ki jo pa do čista izpraznimo, če se ne predružači! Gospodu pa, s katerim se danes „kratkočasimo“, nasvetujem in priporočam najtopleje, naj ohrani to svojo „pohvalo“, da jo lahko pokaže somišljenikom svojim v dokaz, kako se poteguje za njihovo čast; toda zapomni si pa naj povrh: jeklen značaj stori moža, da je — mož! Prijatelj značajnih mož.

Iz Višnje vasi pri Vojniku. Sprejmite g. urednik tudi iz naše občine nekaj vrstic v vaš cenjeni list! Poročati Vam hočem nekoliko o naših občinskih volitvah, ki so se vršile dne 4. januarja t. l. — Pri nas je sicer samo ena t. j. národna stranka, a nekateri vojniški nemgurji, ki imajo v naši občini nekaj pedi zemlje, so ves teden pred volitvami javno okolo trobi i, kako bodo prišli k volitvi ter s pomočjo nekaterih svojih nemčurskih „bratecev“ spodkopali naš národen občinski odbor. Tudi naš „miren mož“ (ne škofjevaščanski) pravil je okoli, kako bo s pomočjo vojniških nemčurjev nas Slovence

podrl ter sam zlezel menda celo na županski stol. A glej ga vrabca! Vrli naši volilci ga niso volili niti v odbor, tržanov pa ni bilo, ker so menda razvideli, da jim je pri nas vendar-le „grozdje prekislo“. V odbor so voljeni sami zanesljivi narodnjaki, polovičarje izbacnili smo ven. Tako smo storili, mislim, bolje kakor pa naši sosedje Škofjevaščani, ki so lani pobrali v odbor neke take može, ki nam Slovencem ne služijo v čast, in kateri sedaj, kakor sem slišal po celjski „vahterci“, grdijo nas Slovence in svoje poštene in možate soodbornike! Trnovljčani, Trnovljčani, kam ste pri zadnji volitvi „pamet djali“, da ste v odbor take — metle pobrali, ki hočejo povsodi pometati, ki pišejo v „vahterco“ to, kar poštene slovenski gosti v njih krčmi govoré, katerim ni drugega sveto, kakor njih lastna čast in njih lastni dobiček! Mar bi bili volili v odbor rajši nekaj zvedenih in poštenih Celjanov ali Vojničanov, ki imajo v vaši občini posestva, da bi vas lahko pri vsaki važejši priliki podučili za kaj stvar gre in ki bi vsakemu širokoustnemu nemčurju pokazali zobe. Nikakor nočem reči, da bi vi sami ne bili razumni in zvedeni, tudi župana imate vse hvale in časti vrednega, a mi kmeti nimamo časa in priložnosti, da bi se mogli sproti podučiti v vseh važejših naš narod in domovino zadevajočih političnih stvareh. Zato treba tudi nekaj drugih mož v odboru in zato volili smo mi našega delavnega č. g. dr. Gregorčiča in starega poštenjaka K. Vrečarja iz Vojnika. Ko bi bili ravnali tudi vi Škofjevaščani tako, ne imeli bi letos teh sitnih preprirov! Torej bodite v prihodnje previdnejši!

Dne 19. prosinca volili pa smo župana. Soglasno zvolili smo si zopet Jož. Lipuša, kateremu smo izročili ta častni posel nepretrgoma že devetokrat. Štiriindvajset let župani nam že g. Lipuš in to je častno in lepo za njega, pa tudi za nas. Pa je g. L. tudi mož, vesten, skrben, postrežljiv in razumen župan, da boljšega ne moremo želeli. Kjer je treba storiti za občino kaj, tam gotovo najdeš g. Lipuša; kjer se je treba z besedo ali dejanjem potegniti za našo narodno čast in naše pravice, tam je gotovo g. L. na svojem mestu, če tudi je včasih sam sred najsrditeljših nemčurjev in Judežev. S svojimi mirnimi in premišljenimi besedami vé pobiti in osramotiti vsacega še tako zagrizenega našega nasprotnika. Da je g. L. izvanreden mož, kaže tudi to, da s svojim dvajsetim letom ni poznal niti črke, izučil se je po lastni marljivosti tako, da piše in čita sedaj slovensko in nemško gladko in dobro; izobrazil se je v obče tako, da sedaj marsikoga, ki je več let po višjih mestnih šolah hlače trgal „v kozji rog vžene“. — Tak mož je naš Lipuš in takega naj nam Bog ohrani še mnogo, mnogo let, tako, da ga volimo še petnajstokrat! Kovačev.

Iz Savinjske doline. (Izv. dop.) V zadnji številki vašega cenjenega lista je bilo le kratko poročilo o šentpavelski veselici. Sklenil sem torej njo malo natančneje opisati, kar v istini zasluži, pa tudi zato, da bode tembolj žal onim, ki so se zbalili slabega vremena in ostali doma za pečjo. Torej tudi jaz sem se napotil 1. in 6. jan. t. l., zadnji dan kljub temu, da je medlo, kakor bi hotelo celo dolino zasuti, k veselici vrlih Št. Pavlanov. In ni mi bilo žal; zakaj zabaval sem se, kakor že dolgo ne. Čudno, res čudno tako mali kraj, ta Št. Pavel, pa prekosi vse trge Savinjske doline in tudi Vransko v tem oziru. Zdi se mi, kakor bi res povsodi spali — morda zimsko spanje, če ne tudi poletno. Vidi se pač, kaj zmore složno delovanje! Toda pogledjmo si malo vspored, ki je bil tako bogat! Gledališki igri „Dva gospoda pa jeden sluga“ in „Brati ne zna“ igrali so domači diletanti, kratko rečeno, izborno. V prvi vrsti mi je omeniti gospodično Márico C., ki je izvrstno pogodila v prvi igri „Pavlinu“, v drugi pa bila kaj lična in prikupljiva perica Lenčika, ki je popolnoma označila „resolutno stvarico“. Pohvaliti moram tudi gosp. Rozo Č., ki je bila svojima vlogama „Liziki“ in „Gospoj Ničli“ popolnoma kos in jih prav dobro izvedla. Izmed gospodov je izvrstno pogodil g. Otón V. starega „Gedija“, pravega gizdalina, kakoršnih pač dovolj najdemo v življenji. Ugajala pa sta tudi g. Srečko P. in Tone K. prvi v vlogi malo sentimentalnega „Prostina“. Glavne in naj-

hvaležnejše vloge „Ivana“ in kleropetista „Primoža“, so bile v rokah g. Fran V., ki je tudi častno rešil svojo nalogo. Zlasti so ugajali lokalni kupleji, v katerih je marsikaterega potipal in okreal. Manj ugajali so tamošnjemu barvarju, ki ga je prišel, kakor sem slišal, drugi dan celo nahrulit, ker se je spomnil tudi njegovega napisa. In zakaj bi tudi ne bil počastil njegove imenitne „table“, saj se na njej prav častno(?) blišči napis „Färberei“, na neki drugi pa „Schuhwarenerzeugung!“ Ali se Vam gospod urednik, taki napisi dopadajo? — Mislim, da ne. Toda pojdemo dalje!

Igrama je sledil koncert, obstoječ iz tamburaških in pevskih točk. Bil je prekrasen prizor, ko se je vzdignilo zagrinjalo! Lepo grupirani so sedeli tamburaši, — dame v ukusnih toaletah — z rudečimi čepicami na glavi, na odru. Pa še krasneje so igrali! Ploskanja ni bilo konca ne kraja, in vrli tamburaši morali so pridjati več komadov. In ploskanje je bilo tudi zaslužno. Jedna točka je bila lepša od druge. Res ponosni so lahko Št. Pavlani, da imajo prvi tamburaški zbor v Savinski dolini! In grdo bi bilo pozabiti onega, ki je prvi sprožil misel in največ storil da se je uresničila — to je gospod Jurij Sadnik! Čestitam pa tudi dirigentu gosp. Otonu Vidicu, da ima tako spretno moči in da je v dveh (!) mescih toliko dosegel.

V jednako vrsto s tamburaši smemo postaviti tudi pevce. Peli so krasno dva mešana zbora „Poročni zvon“ in „Ljubica“. Vsa čast vrlim pevcem! Le kdor ve kako težka sta zbora, ve tudi ceniti zasluge gospodične Márice Cimperšek, ki se je sama trudila s pevci in izvežbala omenjena zbora. Ugajali so tudi mešani kvarteti (gospodični Roza Černovšek in Márica Cimperšek gospoda Fr. Vidic in Srečko Pečar).

Kratko rečeno, bil je izreden užitek, in gotovo ni bilo nobenemu žal, da je kljuboval vremenu in posetil veselico. Za dekoracijo dvorane in odra pridobil si je gospod N. Zanier mnogo zaslug. Ko so se gostje malo pokrepčali, pričel se je ples, ki je trajal do ranega jutra.

Zadovoljen sem se vrnil domov. Št. Pavlanom pa kličem: Na svidjenje kmalu zopet pri taki veselici! Onegav.

Iz Ljutomera. Učiteljsko društvo se je v svojem zborovanju dne 3. prosinca t. l. posvetovalo o vporabi nabranih darov za Freuensfeldov spomenik, oziroma za prevožno njegovih telesnih ostankov, gledé na dopis iz Prage, ki se glasi: „Častito društvo! Rajni g. Jože Freuensfeld je bil pokopan v skupni grob brez števila in brez posebnega zaznamovanja dotičnega prostora, tako, da ni mogoče njegovega pravega groba odkopati, oziroma ga s križem ali spomenikom naznaniti. V slučaju, ako bi častito društvo pri svojem sklepu ostalo, moralo bi se le približno mesto kupiti, da bi se spomenik na njega postavil“. Upravišтво katoliškega pokopališča kraljevega glavnega mesta Prage v Alšah 13. decembra 1894. —

Gledé na ta dopis, povdarja g. predsednik, nadučitelj Robič, da so dotični prvotni sklepi učiteljskega društva neizvršljivi; treba je torej novih sklepov v tej zadevi. V raznih učiteljskih krogih slišal je predsednik to mnenje — in to je tudi bila njegova prvotna misel — naj bi se vporabili nabrani darovi za osnovo Freuensfeldove ustanove za izdavanje mladinskih spisov. Taka oporoka nabranih darov bila bi Freuensfeldovemu spominu gotovo najbolj častna. Predsednik predlaga, naj bi se zbor tega nasveta poprijel. S tem se je otvorila debata, katere so se nadalje udeležili gg. Kryl, Karba, Pušenjak Toma, Cvahte, Šijanec Miroslav, Vrščaj in Čeh. Vsi govorniki so se strinjali z nasvetom g. predsednika; vrh tega izrekla se je na predlog g. Karba želja, naj se namesto priprostega nagrobnega spomenika — katerega postaviti je predlagal g. Kryl — odkrije dostojna spominska ploča na Freuensfeldovi rojstni hiši v Radinskem vrhu. Nasvet g. predsednika z dostavkom g. Karba se je jednoglasno sprejel. Komu se naj ustanova v izvrševanje izroči (družbi sv. Mohora, družbi sv. Cirila in Metoda ali „Zavezi učiteljskih društev“), o tem bo društvo sklepalo pozneje, ker se mora poprej z dotičnimi korporacijami sporazumeti.

Ta sklep se javi vsem č. korporacijam in p. n. darovalcem in darovalkinjam, ki so dale prispevke za Freuensfeldov spomenik oziroma za prevožno njegovih telesnih ostankov z uljudno prošnjo, naj blagovolijo do konca t. m. društvu naznaniti, ali privolijo v to, da se darovi vporabijo a) za osnovo Freuensfeldove ustanove za izdavanje mladinskih spisov b) za odkritje dostojne spominske plošče na Freuensfeldovi rojstni hiši v Radinskem vrhu.

Razne stvari.

(Odlikovanje) Našemu rojaku g. prof. A. Benškú v Plovdivu, podelila je mednarodna porota (Jury) na lanski svetovni razstavi v Antverpenu na Belgijskem dve državni srebrni svetinji z diplomoma za njegove izvrstne proizvode, razstavljene v 50 in 63 razredu bolgarskega oddelka na Antverpenski razstavi.

(Po dobljeni bitki.) Po neke hudej bitki pride cesar s svojimi generali mimo nekega samostana. Na klopi pred samostanom sedi dobro rejen oštir — ter se niti ne zmeni za imenitno gospodo in slavne zmagovalce. Cesar je bil užaljen ter spregovori: „Ne boš vstal ter se nam poklonil — nam, ki smo se tako hlabro borili in slavno zmagali?“ Oštir odvrne bližočemu se cesarju: „Saj vidite, da ne morem vstati.“ Cesar si misli, temu je treba naložiti neko skrb, da bode drugokrat lahko vstal ter mu pravi: „Čez leto dni moraš priti k meni ter odgovoriti sledečim trem vprašanjem: 1. Kako široka je zemlja? 2. Kaj je cesar vreden? 3. Kaj si cesar misli? Nato cesar s svojimi odide. Oštir si je celo leto belil glavo s temi tremi vprašanji, a ni mu bilo mogoče niti jednega rešiti. Ko leto mine se poda na Dunaj. Ves potr in žalosten stoji pred cesarskim dvorom pričakujoč najmanj — vislice. Tu pride nek popotni rokodelski pomočnik (Handwerksbursch) ter vpraša: oštirja: „Kaj ste tako žalostni?“ Oštir pravi: „Kaj bi ne bil. Moral bi iti k cesarju in mu odgovoriti na tale vprašanja: 1. Kako je zemlja široka? 2. Kaj je cesar vreden? in 3. Kaj si cesar misli? Pomočnik pravi: E, to je lahko! Dajte meni svojo obleko, pa grem jaz k cesarju. Oštirju se je odvalil težek kamen od srca. Vesel mu da svojo obleko in pomočnik gre k cesarju pustivši oštirja pod (cesarsk. dvorn. oknom.) Cesar zagledavši oštirja se hitro spomni lanskega dogodka pred samostanom ter pravi: „O sedaj pa niste več tako debeli! No, kako široka je tedaj zemlja? 24 ur bil je odgovor. Kako to? Ker se v 24. urah prevrti krog sece (svoje osi). Dobro! Kaj pa sem jaz vreden? 29 ranjški. Kako to? Kristusa so prodali za 30 srebrnikov, ki je bil Bog in človek skupaj; Vi pa ste samo človek, toraj 29 ranjški. Dobro! Kaj pa si jaz mislim? Veličanstvo! Vi si mislite, da sem jaz oštir. Cesar: „Kaj še! To je laž! Kdo pa je ov“, (kazaje skoz okno na oštirja), ki spodaj stoji?

(Družba sv. Cirila in Metoda) je od 1.—15. januarja t. l. prejela te-le darove: Slavno uredništvo „Sl. Naroda“ je izročilo za november in december 1894. leta 343 gl. 63 kr. kronin darov. Dornberški umrli župnik Filip Kramar je volil družbi glavnic 50 gl. z obrestmi, naloženo v goriški ljudski posojilnici. Gospodična Franjica Brinšekova v Ilirski Bistrici je nabrala za družbo 14 K. 40 h., darovali so: gg. Fr. Smrdel iz Sežane 4 K., Dolenc, trgovski potnik iz Ljubljane 3 K., A. Fatur 1 K., I. Resman, železniški uradnik 1 K., gospa Resmanova 40 h., I. Brinšek 4 K. in Milan 1 K., g. Ivan Brinšek v Ilirski Bistrici je nabral 15 K. 20 h. in sicer v veselji družbi pri Brozinu-Stembergu; darovali so to vsoto gg. Rudolf in Ivan Valenčič, Albert Domladiš, I. Štukej, A. Slenc, stražmešter Oswald, g. Badjura, Jurij Zupan, župan, Ivan Urbančič, Ant. Krajnc, Josip Stemberger-Brozina, Jos. Bizjak, Iv. Prosen, Iv. Brinšek in Dragotin Brinšek. G. A. Sturm, c. kr. poštar v Ivanjci blizu Radgone, je daroval 2 gl. — Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovecu so darovali: Slavno uredništvo „Slovenca“ je izročilo 125 K., darovali so: Vč. g. Karol Miklavčič, župnik v Zminju 6 K., g. dr. V. Gregorič, primarij 10 K., vč. g. F. Špendal, župnik v Tržiču 4 K., č. g. I. Trpin, kapelan v Tržiču 2 K., č. g. J. Vole, kapelan v Križih 2 K., g. A. Kucmur, trgovec v Ljubljani 5 K., vč. g. dr. J. Marinko, profesor v Novem mestu 5 K., Evangelist 2 K., g. dr. A. Mihalič, okr. zdravnik 2 K., vč. g. A. Kerčon, vpok župnik v Repnjah 10 K., vč. g. Martin Malenšek, župnik šentpeterski 10 K., vč. g. Miha Bulovec, kapelan 5 K., vč. g. J. Gruden, vpok župnik v Ljubljani 4 K., vč. gosp. Andrej Kalan 10 K., vč. g. prof. A. Zupančič v Ljubljani 10 K., č. g. Matej Osenjak, kapelan v Zaleu 2 K., vč. g. A. Stritar, vpokojeni duhoven 10 K. in vč.

gg. profesorji ljubljanskega bogoslovja 30 K. — Gosp. dr. Rudolf Repič v Št. Vidu na Dolenjskem je poslal 50 K., ki jih je zložila vesela družba; od preč. gosp. dr. Ivana Križaniča, stolnega kanonika v Mariboru smo prejeli 41 K., ki jih je nabrala slavna mariborska čitalnica na starega leta dan. Dalje so darovali: Sl. telovadno društvo „Ljubljanski Sokol“ vsled sklepa občnega zbora 40 K., rodoljubna družba ob pogrebu stare narodne žene gospé Katarine Florijanove v Kranju po g. J. Režeku 27 K., preč. g. dr. Fr. Sedej, dvorni kapelan in vodja v Avgustineju na Dunaju 20 K. z dostavkom: Bog daj srečo in blagoslov! — preč. g. Lavrencij Herg, stolni dekan v Mariboru 10 K. s pripisom: Bog blagoslovi družbo! — Ljubljansko slov. kat. delavsko društvo o priliki shoda v Št. Vidu nad Ljubljano 2 gld., č. g. Mihael Klemenčič, kapelan v Črnomlju 2 K., č. g. J. Pristov, kapelan v Črnomlju 2 K., gg. Podgoričan 2 K., I. Bregar 2 K., A. Benedik 1 K., I. Pucel 1 K., M. Vdovič 1 K., J. Vdovič 1 K., I. Žmavec 1 K., M. Jakše 40 h., gđč. J. Peterlin 1 K. in g. Al. Vdovič 1 K. — Iskreno se zahvaljujemo rodoljubnim darovalcem s srčno željo, da bi prav kmalu zopet mogli razglasiti slovenskemu svetu novo vrsto požrtvovalnih prijateljev verske, dinastične in narodne vzgoje. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Zahvala.

Moj oče Josip Praznik in mati Ana Praznik, zavarovala sta se dne 20. aprila 1893 pri

banki „SLAVIJI“

vsak za 1000 gld. za slučaj smrti. Po umrle mater je plačala je navedena zavarovalnica po generalnem svojem zastopu v Ljubljani mojemu očetu **takoj** dne 13. septembra 1894, in meni po umrlem očetu istotako ves zavarovani kapital, za kar izrekam tem potom javno zahvalo ter priporočam banko „Slavijo“ vsakemu, ki si hoče zavarovati življenje in imetje ali pa priskrbeti svojim otrokom tem potom doto.

V Kokarjih pri Nazarjih v Savinski dolini, dne 29. januarja 1895.

(17) 1

Josip Praznik, posestnik.

ANTON CEROVŠEK

krojaški mojster v Šmarji pri Jelšah

v hiši g. Hugo Tančiča, tam kjer je bila več let prodaja tobaka in štempelnov.

Priporočam slavnemu občinstvu svojo

zalogo raznovrstnih oblek

za moške in dečke, kakor: suknje, hlače, telovnike (lajbiče) in spodnje hlače (gate), kakor tudi srajce iz platna in oksforda, predpasnike za delo, potem telovnike (lajbiče) z rokavi itd. Nadalje se priporočam za vsakovrstna prinesena dela. Vsako bodisi naročeno ali prineseno delo izvrševal bom po želji vsakemu hitro. Skrbel bom, da ustrezem vsakemu z dobrim in čednim delom in primerno nizko ceno.

Pričakujem toraj od dosedanjih in novih naročnikov obilnega obiska

s spoštovanjem udani

(16) 1

Anton Cerovšek.

Dražba

stavbe novega farovškega gospodarskega poslopja v Šmarji pri Jelšah, ki se bo

dne 18. februarja 1895

ob 10. uri predpoldne vršila v občinski pisarni okolice Šmarje.

Stroški preračunani so na 6.380 gld., a vadij znaša 638 gld. in ima se položiti v gotovini, hranilničnih knjigah ali pa v veljavnih državnih obligacijah po dnevnem kursu.

Pismene ponudbe, kolekovane, zapečatene in obložene s predpisanim vadijem sprejemale se bodo do začetka dražbe.

Načrti, prevdarek in dražbeni pogoji razpoloženi so v pisarni okolice Šmarje, da jih more vsakdo pregledati ob uradnih urah.

Cerkveni konkurenčni odbor v Šmarji pri Jelšah,

dne 28. januarja 1895.

(18) 2—1

Načelnik.

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina umetnin v Celji

Visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da imam na prodaj krasne oljate pa tudi jeklorezne podobe

„Sveta družina“

kakor tudi druge

podobe svetnikov

v finih okvirih po zelo nizkih cenah. Velikost 85 + 72 cm po 5, 6 in 7 gld.

Deček

ki ima primerno oliko in je dobrih starišev, zdrav in čerst, sprejme se v trgovini Drag. Hribar-ja v Celji.

Vabilo

k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

Posojilnice v Pišecih

ki bo

17. februarja 1895

ob 8. uri predpoldne

v poslopju

g. Antona Verstovškega

Dnevni red.

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzornišva.
5. Razni predlogi (sklep o znižanju obresti).

Ko bi k temu občnemu zboru ne prišlo zadostno število udov vrši se drugi občni zbor ravno ta dan ob polu 10. uri predpoldne po ravno tistem dnevnem redu.

K obilni udeležbi vabi

(14) 1—1

Načelstvo.

Posojilnica na Dolu, pošta Hrastnik

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

vabi svoje ude k

I. občnemu zboru

ki se bo vršil

dne 11. febr. t. l. popoldne ob 2. uri

s sledečim vspeedom:

1. Poročilo načelnika.
2. Pregled računov in bilance.
3. Volitev odbora.
4. Nasveti.

(15) 1

Načelstvo.

Odvetnik

dr. Fran Rosina

otvoril je z dnem 31. januarja 1895

odvetniško pisarno

v Ljutomeru. (206) 3—3

Na prodaj je

v trgu blizu tople in železniške postaje pod prijaznim gričkom, z lepim razgledom **zidana hiša** s petimi sobami in kuhinjo ter zraven stoječe **gospodarsko poslopje** in prostornim obokanim živinskim in svinjskim hlevom, prostorno kletjo, lepo pripravno shranbo za seno in gubnu. Pred hišo se razprostira lepi vrt, za hišo pa je lep sadovnik z vrtno utico, ter veliko zasajene vinske trte. Blizu tri orale dobrih njiv, travnika in gozda.

Plačilni pogoji so zelo ugodni, cena prav nizka. Več pove gospod Alojz Lisetz v Šoštanj. (8) 2—2

JOSIP HOČEVAR

v Celji, Graške ulice 19

priporoča čast. duhovništvu in slav. občinstvu

svojo veliko zalogo

storjenih oblek za gospode in dečke

ter najfinejše štofe

od angleških in brnskih tvrdk i. t. d.

za jesenski in zimski čas.

Vsako naročilo zgotovi se solidno in takoj!

Vse po najnižji ceni.

(151) 5—4

Vabilo

k

20. rednemu obč. zboru

Gornje-Savinske posojilnice

v Mozirji

dne 18. februarja l. 1895.

ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo blagajnika.
2. Poročilo nadzornišva.
3. Volitev načelnišva in nadzornišva.
4. Posameznosti.

Mozirje dne 31. januarja 1895.

(19) 2—1

Načelnštvo.

Pekovski učenec

vsprejme se takoj

v pekariji Josip Achleitner-ja

v Celji

(5) 3—3

Pomožni uradnik.

se v neki Graški pisarni takoj vsprejme. Zmožen mora biti nemškega in slovenskega jezika v govoru in pisavi, ter mora imeti izpisano, lahko čitljivo pisavo. Daljni pogoji so: Umen in hitri delavec, neomadeževano preteklost, vojaščine prost, nezadolžen, neoženjen, popolnoma zdrav. V slučaju posebne porabnosti in izbornega zadržanja upanje na stalno nastavljenje, s pravico do pokojnine. Prošnje v nemškem in slovenskem jeziku s prepisi spričeval pod „111 895, Gradec, poste restante“.

(7) 3—2

JAK. HELLER

posredovalna trgovina za hmelj

v Žatecu (Saaz) na Češkem

v lastni hiši št. 233—234. (ustanov. 1860.)

Ob ustopivši hmeljevi dobi se priporočam p. n. gospodom pridelovalcem hmelja v Savinski dolini za posredno prodajo njihovega hmelja na trgu v Žatecu, in smejo biti zagotovljeni najsolidnejše postrežbe. (117) 20—19

Ščetine

vsako kvantiteto kupi po dobri ceni J. Sager, krtačar v Celji, Koldvorske ulice št. 9.

Ravno tukaj sprejme se takoj **deček v učenje**. (13) 2—2

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Glavni trg, 10

Izvrstna zaloga

vsakovrstne kave, sladkorja,

riža, finega olja,

južnega sadja, masla, svinjske masti,

ruma, čaja,

vina v butilkah, sremske slivovke,

kranjskega brinovca,

itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska

mineralna voda

itd. (21) 20-11

Dečka,

ki je dočrtil 14 let in ima primerno šolsko izobrazbo ter je zdrav in čerst, sprejme takoj v uk trgovina, specerijskega blaga A. Kolenca v Celji. (12) 3—1